

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

לפני כבוד השופטת כרמית בן אליעזר

תובע יובל דמול, עו"ד בעצמו

נגד

הנתבעים 1. יואב יצחק
ע"י ב"כ עו"ד יורם מושקט ועו"ד מנחם אברהם

2. עיתונות זהב בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד עמוס ון אמדן

החלטה בשאלת האחריות

1. שלוש תביעות, שהוגשו מכוח חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק" או "חוק איסור לשון הרע") והדיון בהן אוחד.

רקע עובדתי, הפרסומים ותמצית טענות הצדדים

2. התובע הוא עורך דין אשר שימש בעבר בתפקיד יועץ משפטי (חיצוני) של המועצה המקומית באר עקב. הנתבע 1 (להלן: הנתבע) הוא מנהלו ועורכו הראשי של אתר החדשות News1 (להלן: האתר) והעיתונאי שפרסם את הכתבות מושא התביעות. הנתבעת 2 היא הבעלים של האתר. התביעות הוגשו בגין שלושה פרסומים, שהם כתבות שפורסמו באתר, ועליהן חתום הנתבע.

הפרסום הראשון

3. במסגרת הפרסום הראשון (כתבה מיום 5.11.2016 שהיא מושא תא 16-11-23249) פרסמו הנתבעים כתבה שעסקה בחקירה סמויה שניהלה המשטרה (לטענת הנתבעים) נגד בכירים

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

במועצה המקומית באר יעקב ונגד איש העסקים פרדי רובינסון, בחשד להוצאת כספים במרמה מן המועצה המקומית לגורמים שונים, ובהם לקבוצת מילומור אשר בשליטת מר רובינסון, תוך ניגוד עניינים ויחסי שוחד, בעיקר בין ראש המועצה המקומית מר ניסים גוזלן ובין מר רובינסון. עוד נטען, כי הנאמן שמונה לקבוצת מילומור ר"ח ברדיצ'ב, ובא כוחו עו"ד גולדבלט, מעורבים בעניין. ביחס לתובע, צויין שמו בכתבה כמי שעומד (לצד ראש המועצה ועו"ד משה פלדמן) במוקד החקירה. עוד פורסמו מספר התייחסויות, אשר לטענת התובע מהוות לשון הרע כלפיו. אלו הן האמירות בפרסום הראשון המהוות עפ"י כתב התביעה לשון הרע:

"עו"ד יובל דמול, היועמ"ש לשעבר של המועצה המקומית באר יעקב, שפעל עבור היזם אבי כלף, שלא שילם היטלי פיתוח כדין, וגם קיים קשרי עבודה תמוהים עם עו"ד משה פלדמן"

"המידע הרב שחלקו הגיע ל news 1 מצביע על התנהלות מופקרת ומושחתת בכספי ציבור שנזקה עצום"

"באופן תמוה ובלתי הגיוני, עו"ד יובל דמול הוא שמייצג את מועצת באר יעקב בהליכי הבוררות, למרות ניגוד עניינים מובנה המתקיים לגביו – נוכח קשרים בינו לבין גוזלן-רובינסון, נוכח זאת שייצג לקוח בעסקיו מול מילומור-רובינסון. ובמילים פשוטות: החשש הוא, כי מינויו לבא כוחה של באר יעקב נועד בפועל להבטיח את האינטרסים האישיים של גוזלן-רובינסון, לגונם (צ"ל לגונן) עליהם ככל שניתן מפני חשיפת הפעולות המושחתות בהן לקו".

הפרסום השני

4. במסגרת הפרסום השני (כתבה מיום 3.12.2016 שהיא מושא תא 16-12-16500), פורסם כי התובע פעל להטיית הליך הבוררות המתנהל בפני כבי הנשיא בדימוס גורן (אשר הוזכר גם בפרסום הראשון), ובכך גרם נזק עצום למועצה, הנאמד בעשרות מיליוני ₪, והכל מתוך מניעים פסולים. אלו האמירות בפרסום השני, אשר עפ"י הנטען בכתב התביעה מהוות לשון הרע:

"שחיתות פלילית חמורה בהליך משפטי שבו קשורה מועצת באר יעקב: עו"ד יובל דמול, בא כוחה של מועצת באר יעקב, פעל, בצעד מתוכנן ומכוון, ונוכח יחסי שוחד שקיים עם כמה גורמים, למכירת הליך בורות לקבוצת מילומור-לנדקו שבשליטת פרדי רובינסון. כך נודע ל – News 1. בדרך זו גרם דמול נזק כספי עצום הנאמד בעשרות מיליוני ₪ לקופתה המדולדלת של מועצת באר יעקב".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

"עמד עו"ד דמול במזימתו: להימנע ממסירת עדות ובכך למנוע הצפת האמת בפני הבורר אורי גורן. עו"ד דמול לא יזם הצגת העדות גם לאחר שנרמז על כך יותר מפעם אחת בעיצומם של הליכי הבוררות".

"בהעדר עדותו של דמול, נאלץ הבורר אורי גורן בחודש נובמבר 2016 להוציא פסק ביניים המקבל בעיקרה את תביעת מילומור-לנדקו נגד מועצת באר יעקב, ולחייב את המועצה לשלם. הנה כי כן: דמול, שפעל יחד עם ראש המועצה ניסים גוזלן, היטה את הכף לטובת התובעות".

"עו"ד יובל דמול פעל כאמור תוך ניגודי עניינים ויחסי שוחד פליליים וחמורים. הוא נהג כך תמורת שכר טירחה ו/או שלמונים וכן נוכח מאמציו למנוע חשיפת מעשיהם הפליליים של גורמים שונים, ובהם ראש המועצה והוא עצמו. פתיחת ספריו וכן המידע על אודות רכוש שצבר, יביאו, קרוב לוודאי, לחקר האמת. להלן עיקרם:"

"עו"ד דמול ייצג את האינטרסים של איש העסקים אבי כלף, הבעלים של חברת ג.מ.א, ביחסיו עם מועצת באר יעקב – שדרשה מ-ג.מ.א תשלומים בסך של 17 מיליון ₪ בגין היטלי פיתוח. למרות חלוף השנים, חיובים אלה טרם הוסדרו כדבעי".

"דמול נטל חלק מכריע במו"מ הממושך בין הצדדים ובניסוח אותם הסכמים".

"עו"ד דמול ניהל מערכת קשרים עניפה וסבוכה עם ראש מועצת באר יעקב, ניסים גוזלן, במקביל ליחסים הסבוכים והבעייתיים של גוזלן עם איש העסקים פרדי רובינסון. דמול נחשף ליחסי השוחד בין השניים. עדותו בהליך הבוררות נדרשה כדי להאיר את אותם יחסים, ולהביא לדחיית תביעת מילומור-רובינסון, ולו על מנת שלא יצאו חוטאים נשכרים".

"עו"ד דמול נמנע באופן זדוני מזימונו העצמי למתן עדות בהליך הבוררות. היה זה צעד מכונן שנעשה ככוונת מכונן – במטרה להטות את הדין ואת תוצאת הליך הבוררות לטובת מילומור-לנדקו בכלל ולטובת פרדי רובינסון בפרט. אם אכן תתבצע חקירה משטרתית רצינית ומעמיקה, כפי שנדרש הדבר נוכח החשדות החמורים, יאלצו חוקרי המשטרה לחקור היטב את יחסי השוחד במיוחד במשולש: גוזלן-רובינסון-דמול".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

"כאמור אלה רק חלק מניגודי העניינים, שחייבו את עו"ד דמול להישמר מפעילות אסורה. למרות זאת, עו"ד דמול בחר לפעול בדרך שהיטיבה עם מילומור-לנדקו בכלל ואיש העסקים רובינסון בפרט, על חשבון תושבי באר יעקב".

הפרסום השלישי

5. במסגרת הפרסום השלישי (כתבה מיום 17.12.2016 שהיא מושא תא 16-12-43236), חזרו הנתבעים בהרחבה ובהדגשה על הטענות שזכרו במסגרת הפרסום השני. ואלו החלקים בפרסום השלישי המהווים, עפ"י הנטען בכתב התביעה, לשון הרע:

"בא כוחה של מועצת באר יעקב עו"ד יובל דמול פעל באופן מושחת ומופקר ותוך ניגודי עניינים, בהליכי הבוררות שהתנהלו נגד המועצה בתביעת מילומור-לנדקו. השופט גורן נאלץ לפסוק לזכות מילומור-לנדקו וזקף בין היתר לחובת המועצה את טיעוני מילומור-לנדקו לפיהם הימנעותו המכוונת של דמול ממסירת עדות שתסייע לבירור האמת, וזאת למרות חלקו האישי וידיעתו את העובדות הנוגעות למחלוקת".

"ביום 3/12 דיווחנו כאן על שחיתות חמורה בהליך משפטי שבו מעורב עו"ד יובל דמול, בא כוחה של מועצת באר יעקב. חשפנו מידע לפיו דמול פעל, בצעד מתוכנן ומכוון, ונוכח יחסי שוחד שקיים עם כמה גורמים, למכירת הליך בוררות לקבוצת מילומור-לנדקו שבשליטת פרדי רובינסון. ציינו כי דמול, ששימש עוד קודם לכן כיועצה המשפטי של מועצת באר יעקב, פעל תוך ניגוד עניינים מושחת ופסול כשייצג את באר יעקב בפני השופט (בדימ.) אורי גורן, וכי 'בדרך זו גרם דמול נזק כספי עצום הנאמד בעשרות מיליוני ₪ לקופתה המדולדלת של מועצת באר יעקב".

" אין ולא יכול להיות ספק: עדותו של דמול נחשבה קריטית... עדותו התחייבה עקב מעמדו באותה תקופה: כמי שיזם ו/או פעל ו/או ידע ו/או חתם ו/או סיכם ו/או ייעץ ו/או ניסח ו/או קבע ו/או פירק ו/או טיח ו/או עסק בהסכמים בין המועצה לבין מילומור לנדקו".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

".. דמול שהתנהל במשך שנים באופן מפוקפק, ונמנע, מטעמיו הוא, מלהעביר למשטרה מידע שהעלה חשד נגד ראש המועצה ניסים גוזלן ונגד פרדי רובינסון וגורמים נוספים, החליט לנגוס בזכויותיה של המועצה להגן על עצמה מפני תביעת מילומור-לנדקו".

"הנה כי כן: עו"ד יובל דמול פעל תוך ניגוד עניינים פסול ואסור, אם מתוך תאוות בצע ואם מתוך שיקולים זרים ואחרים, וגרם נזק ניכר להגנתה של המועצה. דמול שיבש בכך הליכי חקירה ומשפט. דמול הסתיר את המידע האמיתי גם מהבורר – המדובר במהלכים שהתנהלו מאחורי הקלעים לרבות אלו בגינם הועברה התביעה מבירור פתוח בפני בית המשפט לבירור חשאי בפני בורר – וגרם לו לאמץ את טיעוני החברה ואת 'ההנחה האמורה' – כאילו עדותו של דמול הייתה עלולה [להיות] שלילית למועצה, למרות שהאמת היא: עדותו הייתה עלולה/אמורה לחשוף את קשרי השוחד שהתקיימו בין גוזלן לבין רובינסון, ובכך להגדיל את הסיכויים להדיפת התביעה".

טענות הצדדים

6. התובע טען בכתבי התביעה כי הנתבעים ניצלו את הבמה התקשורתית ברוע ובכוונת זדון כדי לפרסם השמצות פוגעניות כנגדו במטרה להטיל דופי ביושרו, שמו הטוב ומקצועיותו תוך העלאת "עובדות" כוזבות והטחת האשמות חסרות בסיס, לכאורה, במסווה של פרסום ממצאים שהועברו לנתבע על ידי המשטרה במסגרת חקירה סמויה. התובע טען כי העובדות שפורסמו הן שקריות, והוא תמיד פעל לפי החוק. התובע הוסיף וטען כי הנתבעים לא פעלו על פי כללי האתיקה העיתונאית, בין היתר בכך שלא בדקו את העובדות טרם פרסומן, ולא נתנו לו הזדמנות להגיב.

עוד טען התובע, כי הפרסומים השני והשלישי, בוצעו כפעולת נקם על התביעות שהגיש נגד הנתבעים, ובמסגרתם הסלימו הם את התבטאויותיהם נגדו, מבלי להזכיר שהגיש נגדם תביעות.

התובע עתר לפיצוי ללא הוכחת נזק בסך של 141,000 ₪ עבור כל אחד משלושת הפרסומים, פרסום התנצלות, וכן עתר לפרסם את כתבי התביעה באתר הנתבעים.

7. בכתב ההגנה טענו הנתבעים כי התובע הגיש שלוש "תביעות הפחדה/השתקה" בניסיון לעצור את הפרסומים שנועדו לחשוף עבירות פליליות לכאורה ומעשים בלתי תקינים שביצעו מספר אישי ציבור, כנוצר בכתבות, ובהם התובע. מדובר בשימוש לרעה בהליכי משפט ובטקטיקה שנועדה להפחיד את הנתבעים ולעצור את המשך הפרסומים.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 23249-11-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 43236-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16500-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

הנתבעים טענו כי פעלו בתום לב לחשיפת פרשות שחיתות במועצת באר יעקב, חלק מהן תוך מעורבות התובע. הנתבע טען כי הפרסומים התבססו על מידע רב שהתקבל בידיו, ושהוצג גם למשטרה, שפתחה בחקירה סמויה, ולמבקר המדינה שפתח בבדיקה וגבה עדויות משורה ארוכה של בעלי תפקידים. כמו כן, נטען כי חלק מהמידע היה גם בפני אגף הביקורת במשרד הפנים, שערך מספר בדיקות-חקירות ומצא חשדות לפלילים.

בכל הנוגע לכללי האתיקה, טענו הנתבעים כי אלו כללים וולנטריים המחייבים גופי תקשורת החברים במועצת העיתונות, והנתבעים אינם חברים בגוף זה.

הנתבעים טענו כי עומדת להם הגנת אמת בפרסום מכוח סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, והגנות תום הלב בהבעת דעה מכוח סעיפים 15(2) ו-15(4) לחוק.

במאמר מוסגר יוער, כי בסיכומים טענו הנתבעים גם להגנה מכוח סעיף 13(4) ו-13(11) לחוק, שעניינם פרסום מותר ביחס לדו"ח מבקר המדינה, ואולם, מדובר בהרחבת חזית, ומכל מקום, אין חולק כי דו"ח מבקר המדינה הרלוונטי, פורסם בשנת 2017, חודשים לאחר הפרסומים.

השתלשלות ההליך

8. בסמוך לאחר הגשת התביעה בגין הפרסום השני (ובטרם בוצע הפרסום השלישי), הגיש התובע בקשה למתן סעד זמני, במסגרתה עתר להורות לנתבעים להסיר את הפרסום ולפרסם עותק מן התביעה שהגיש נגדם.

ביום 21.12.2016 התקיים דיון בבקשה וביום 28.12.2016 ניתנה החלטה, במסגרתה דחיתי את הבקשה לסעד זמני. בקליפת אגוז, הבקשה נדחתה בעיקר בהתבסס על ההלכה הפסוקה, הקובעת, כי מקום בו ייתכן שקיימת למפרסם הגנה כלשהי (ובאותו שלב טרם הוגש כתב הגנה אך הנתבעים טענו כי יעלה בידיהם להוכיח את הפרסומים בראיות), על בית המשפט לאפשר את הפרסום ולהימנע ממתן סעד זמני המונע אותו, כאשר העובדות תתבררנה במהלך ההליך, וככל שיימצא שנגרם לתובע עוול, הוא יזכה בסעד כספי.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

9. בהמשך, אוחד הדיון בשלוש התביעות והוגש כתב הגנה בתיק המאוחד, וביום 3.8.2017, ניתנה החלטה על פיצול הדיון בין שאלת האחריות לבין שאלת גובה הפיצוי, ובהתאמה, כמתחייב מן ההלכה הפסוקה, הוחלט על היפוך סדר הבאת הראיות.

10. במהלך ניהול התיק, ניתנו על ידי מותב זה מספר החלטות בבקשות שהגישו הנתבעים להגשת מסמכים וזימון עדים, ובבקשות שהגיש התובע למחיקת סעיפים והוצאת נספחים מתצהירי הנתבעים (ראו, בין השאר, החלטות מיום 27.11.2017, 28.1.2018, 5.6.2018, 28.3.2019, 2.12.2019, 26.2.2020). במסגרת החלטות אלו, שרטטתי את גבולות הגזרה הרלוונטיים, המתחייבים, להשקפתי, מהוראת סעיף 22 לחוק, הקובעת כי אין להתיר הבאת ראיות בגנותו של התובע, אלא במידה שהדברים נוגעים במישרין ללשון הרע נושא המשפט, וכפועל יוצא של תוכן הפרסומים בגינם הוגשו התביעות.

בהתאמה, דחיתי ניסיונות של הנתבעים להרחיב את היריעה, ולהגיש מסמכים וראיות אשר באמצעותם ביקשו הנתבעים להוכיח מעשי שחיתות נטענים, אשר אינם קשורים לתובע ולדברים שפורסמו אודותיו בכתבות שבגינן הוגשו התביעות. עוד קבעתי, כי כפועל יוצא מתוכן הפרסומים – אשר ייחסו לתובע מעורבות אישית ממש ביחסי השחיתות והשוחד, ולא רק התרשלות במילוי תפקידו כשומר סף או עצימת עיניים – אין להסתפק בראיות אשר עשויות לכאורה ללמד באופן כללי על התנהלות מושחתת או בלתי תקינה של מי מהנזכרים בפרסומים, אלא יש להתמקד בראיות אשר מלמדות לכאורה על קשר ומעורבות ישירה של התובע ביחסי שחיתות ושוחד כנטען.

על חלק מהחלטות אלו הגישו הנתבעים בקשות רשות ערעור, אשר נדחו ברובן, תוך שנקבע כי ככל שיוגשו בקשות נוספות ע"י הנתבעים, הן ייבחנו בהתחשב בהתקדמות הראייתית בתיק.

ואכן, במהלך ניהול התיק – לרבות בעיצומו של הליך ההוכחות - הוגשו ע"י הנתבעים בקשות לא מעטות להגשת ראיות נוספות – כאשר לחלק ניכר מהן נעתרתי, ולו באופן חלקי. יודגש, כי במסגרת ההחלטות שניתנו, בצד הגבלת הנתבעים מהבאת ראיות שאינן קשורות כלל לנושאים שעלו בפרסומים, התרתי לא אחת הגשת ראיות ומסמכים ופירוט עניינים בתצהיר הנתבע, גם מקום בו אלו לא התייחסו במישרין לפרשות שזכרו בפרסומים, אך היו יכולים לשפוך אור עליהן בעקיפין. בסופו של יום זומנו והעידו מטעם הנתבעים – במהלך שישה דיוני הוכחות - לא פחות מ-13 עדים (ובהם, בין השאר, ראש המועצה המקומית מר גוזלן, מר רובינסון, עו"ד פלדמן, מר כלף, מי ששימשו כגזברי המועצה המקומית בתקופות שונות, ועוד) והוגשו מאות עמודי מסמכים.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

בקשה שהגישו הנתבעים לאחר תום ההוכחות לדחות את ההכרעה בתיק, לאחר שהתקבל בידיהם אישור רשמי על כך שנפתחה חקירה פלילית ביחס למועצה המקומית באר יעקב – נדחתה (ראו החלטה מיום 20.7.2020; בקשת רשות ערעור על החלטה זו נדחתה אף היא – ראו רע"א 20-08-3783 פסק דין מיום 20.8.2020), ועתה הגיעה שעת ההכרעה.

דין והכרעה

11. כעולה מן המובא לעיל, במסגרת כתב ההגנה שהוגש מטעמם, לא חלקו הנתבעים על עצם ביצוע הפרסומים, ואף לא חלקו על כך שהפרסומים מהווים לשון הרע. ממילא, כעולה מן המצוטט לעיל, הפרסומים ייחסו לתובע - שהוא עורך דין במקצועו ושימש כיועץ משפטי של המועצה המקומית – התנהלות מושחתת ומופקרת ומערובת ביחסי שוחד ובמעשים פליליים וחמורים, כך שלא יכולה להיות כל מחלוקת על כך שהם מהווים לשון הרע.

הנתבעים טענו להתקיימותן של ההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע, ובכלל זאת הגנת אמת הפרסום והגנת תום הלב, על חלק מחלופותיה. על פי ההלכה הפסוקה, הנטל להוכחת התקיימות ההגנות חל על הנתבעים, ולפיכך הוחלט (במסגרת ההחלטה מיום 2.8.2017 בה הוריתי על פיצול הדיון), על היפוך סדר הבאת הראיות.

12. בטרם אכנס לעובי הקורה ביחס לראיות שהובאו לפניי בקשר עם הטענות המפורטות בפרסומים, ואבחן לאורן אם הוכח קיומן של הגנות, לנוחות הקורא והבנת רקע הדברים, אפרט במספר מילים אודות הנפשות הפועלות והקשרים ביניהם, ואת הרקע הנדרש על קצה המזלג בלבד לצורך הבנת הדברים ומבלי להתיימר למצותם.

הנפשות הפועלות ורקע עובדתי תמציתי הנחוץ להבנת הקשר הדברים

13. התובע, כאמור, הוא עורך דין, אשר שימש בין השנים 2004-2015 כיועץ משפטי חיצוני של המועצה המקומית באר יעקב.

מר ניסים גוזלן – מכהן כראש המועצה המקומית באר יעקב מאז שנת 2003 ועד היום. במאמר מוסגר יוער, כי מאז חודש יוני 2013 מתנהלת המועצה המקומית תחת חשב מלווה שמונה ע"י משרד הפנים.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

מר פרדי רובינסון – הוא איש עסקים, אשר בשליטתו מספר חברות, ביניהן חברות אשר עימן התקשרה המועצה המקומית לצורך תכנון וביצוע עבודות פיתוח במסגרת מספר תכניות בנייה רחבות היקף שקודמו בתחומיה, כפי שיפורט בקצרה מייד.

14. בשנת 1995 נחתם הסכם בין המועצה המקומית באר יעקב, לבין לור"ם - החברה לפיתוח לוד ורמלה, שעניינו תכנון וביצוע של עבודות פיתוח בתחום המועצה. לור"ם הוקמה כחברה ממשלתית, ולימים הופרטה, ושמה שונה ל"לנדקו ישראל יזום וניהול בע"מ" (להלן: "לנדקו"). ביום 28.6.2004, לאחר שהתברר כי היקף עבודות הפיתוח הנדרשות גדול משהצדדים צפו מלכתחילה, נחתם בין הצדדים הסכם נוסף (להלן: "הסכם 2004").

במקביל, נחתמו הסכמים בין לור"ם/לנדקו לבין חברת מילומור בע"מ, לפיהם לקחה על עצמה מילומור את ניהול, תכנון וביצוע עבודות הפיתוח על פי הוראות לנדקו. חברת מילומור נמצאת בבעלותו ו/או בשליטתו של מר רובינסון, ולימים, בשנת 2009, אף רכשה מילומור את מניות לנדקו (שתי החברות יכוננו יחד להלן: החברות).

במהלך השנים ועם התמשכות עבודות התכנון והפיתוח, נתגלעו בין המועצה המקומית לבין החברות מחלוקות שהובילו להליכים משפטיים, במסגרתם נחתם, ביום 21.7.2014 הסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק דין במסגרת ת"א (מחוזי מרכז) 14-02-54591. בהסכם הפשרה נקבע סעיף בוררות, שמכוחו, לבקשת החברות, מונה כב' הנשיא (בדימוס) השופט אורי גורן כבורר להכרעה במחלוקות שבין הצדדים. ביום 23.11.2016, ניתן פסק ביניים של הבורר בשאלה המרכזית אשר הייתה שנויה במחלוקת בין הצדדים והיא הגדרת התמורה המגיעה לחברות מן המועצה המקומית בגין תכנון וביצוע עבודות הפיתוח על פי ההסכמים שנחתמו בין הצדדים (להלן יכונה פסק ביניים זה: פסק הבורר). כפי שיפורט בהמשך, במסגרת פסק הבורר, אומצה עמדת החברות בעניין הגדרת התמורה, אולם תוצאה זו שונתה בערעור.

15. עו"ד משה (מושיק) פלדמן ו/או משרד פלדמן, וינוגרד ושות' (אשר יכוננו יחד ולחוד להלן: עו"ד פלדמן) ייצג בעבר את לור"ם, לרבות במו"מ מול המועצה עובר לכריתת הסכם 2004. בין עו"ד פלדמן ללור"ם נחתמו הסכמי שכר טרחה מכוחם הוסכם על מתן שירותים משפטיים בקשר עם עבודות הפיתוח שבוצעו במסגרת התכניות השונות בתחומי באר יעקב. בכלל זאת, טיפל עו"ד פלדמן עבור לור"ם, בין השאר, בעריכת הסכמי פיתוח מול בעלי מקרקעין, גביית היטלי פיתוח ורישום פרצלציה, תוך שנקבע שיעור שכר הטרחה באחוזים מן התמורה, בכל אחד מן העניינים. בהמשך, בשנת 2005, ולאחר שהטיפול בנושאים אלו הועבר מלור"ם למועצה המקומית, המשיך

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

עו"ד פלדמן לטפל בעניינים אלו עבור המועצה, ונחתמו בינו לבין המועצה הסכמים דומים (אם כי כנראה לא לחלוטין חופפים בשיעורי שכר הטרחה).

שנים מספר לאחר מכן נחתם הסכם שכר טרחה נוסף, בין עו"ד פלדמן והתובע מצד אחד, לבין המועצה המקומית באר יעקב מצד שני, למתן שירות משפטי בהליכים לגביית ארנונה ממשרד הביטחון וממשרד הבריאות (נספח 3 לתצהיר הנתבע).

בין המועצה המקומית לבין עו"ד פלדמן התגלעו מחלוקות כספיות מהותיות, המתבררות בהליך משפטי התלוי ועומד בבית המשפט המחוזי מרכז.

16. מר אברהם אבי כלף הוא יזם ואיש עסקים שבעלותו ו/או בבעלות אחיו רפי כלף, חברות שונות.

בין היתר, נמצאת בבעלותו של מר כלף חברת גמא א.כ. ייזום פרויקטים בע"מ (להלן: גמא), אשר הייתה חברה יזמית באחד מפרוייקטי הבנייה בבאר יעקב, שבגינו היה עליה לשלם היטלי פיתוח למועצה המקומית. מן המסמכים שהוגשו עולה, כי גמא רכשה את הקרקע עליה בנתה מחברת רסידו, אשר כנראה נמצאת אף היא בשליטת מר רובינסון.

לפי הטענה, יוצגו גמא ו/או מר כלף בעניינים הקשורים בהיטלי הפיתוח ע"י עו"ד פלדמן, תוך ניגוד עניינים נטען (נוכח השירותים שהעניק עו"ד פלדמן למועצה המקומית), והשניים אף היו שותפים בעבר בחברת א. תשרי גמא א.כ. השקעות בע"מ, בה החזיקו בחלקים שווים באמצעות חברות שבעלותם.

בשליטת מר כלף מצויה גם חברת ר.א.מ סנטר בע"מ (להלן: "ר.א.מ"), אשר הייתה בזמנים הרלוונטיים לקוחה של התובע, והשתתפה ואף זכתה במכרזים שפרסמה המועצה המקומית באר יעקב (למעשה, חברת ר.א.מ היא בבעלות מר רפי כלף, אחיו של מר אבי כלף, אך לפי עדותו מעורבותו בה גדולה – ראו עמ' 24 לפרוטוקול ש' 24-25 ואף התובע התייחס אליה כאל חברה המשוייכת למר אבי כלף).

לפי הטענה, ייצג התובע את מר כלף וחברות שבעלותו גם בהקשרים נוספים.

17. מכיוון שהליך הבוררות שהתנהל בין החברות לבין המועצה נדון בהרחבה בפרסומים ובהליך לפניי, אקדים במספר מילים גם התייחסות כללית לעניין שנדון במסגרתו.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

כאמור, הליך הבוררות נפתח לבקשת החברות, לאור חילוקי דעות שהיו בינן לבין המועצה המקומית בעניין התמורה אותה היו זכאיות לקבל בגין עבודות הפיתוח. הסוגייה שנדונה והוכרעה בפסק הבורר, שניתן בנובמבר 2016, הייתה הגדרת התמורה.

בקליפת אגוז יצויין, כי המחלוקת בין המועצה לחברות בסוגיית התמורה, נבעה מהעובדה שבהסכם 2004 נזכרו שתי הוראות אשר עשויות לשקף מהי התמורה אותה היו החברות זכאיות לקבל בגין עבודות הפיתוח: מצד אחד, נקבע בהסכם (סעיפים 11-12) כי "התמורה לה זכאית החברה תעמוד על סך השווה ל-92% מסכום היטלי הפיתוח שנגבו או ייגבו במקרקעין", כאשר היתרה בסך 8% תועבר למועצה לצורך ביצוע תשתיות על. מצד שני, הוגדר באותו הסכם (בסעיף 2) "שכר טרחת החברה" כ"סך השווה ל-8.5% מעלות ביצוע העבודות בפועל בצירוף עלויות התכנון והליווי האדריכלי, הנדסי, כלכלי ומשפטי וכל עלות ישירה ו/או עקיפה לרבות חברת הניהול וכן כל הוצאה בלתי צפויה מראש, אשר הוצאתם תידרש לשם ביצוע העבודות".

בהתאמה, טענו החברות כי התמורה המגיעה להן היא בגובה 92% מהסכומים ששולמו כהיטלי פיתוח (כאשר ההפרש בין סכום זה לעלות ביצוע העבודות בפועל יהיה שכר); ואילו המועצה טענה כי הן זכאיות אך לשכר טרחה בגובה 8.5% מעלות ביצוע העבודות.

במסגרת פסק הבורר, אומצה הפרשנות שהוצעה ע"י החברות ונקבע כי התמורה לה הן זכאיות היא בשיעור של 92% מסכומי היטלי הפיתוח.

בהמשך, ערערה המועצה המקומית על פסק הבורר לבית המשפט המחוזי מרכז וערעורה התקבל (רע"ב 16-12-44451 מועצה מקומית באר יעקב נ' לנדקו 7.12.2017), נספח 7 לתצהיר הנתבע – להלן: פסק הדין במחוזי). בית המשפט המחוזי (כב' השופטת טולקובסקי) קבע, כי יש להבחין במינוחים שנקטו בהקשרים השונים - בין "התמורה" שיש לפרשה כ"קופה" המשמשת למימון עבודות הפיתוח, לבין "השכר" לו זכאיות החברות, ואשר - כפי שנפסק ע"י בית המשפט המחוזי, בהעדיפו את עמדת המועצה - הועמד על סך של 8.5% מעלות ביצוע העבודות.

וכך פסק בית המשפט המחוזי (סעיף 43 לפסק הדין):

"נוכח הגדרת "שכר טרחת החברה" בסעיף 2 להסכם 2004, כשכר מוגדר בשיעור של 8.5% מעלות ביצוע העבודות, סבורה אני כי השימוש במונח "תמורה" בסעיף 11 להסכם 2004 בהקשר

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 23249-11-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 43236-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16500-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

של "מימון עבודות הפיתוח", מתיישב עם טענת המועצה כי יש לפרש את המונח "תמורה" באופן שהוסכם כי 92% מהסכומים שייגבו על-ידי המועצה כהיטלי פיתוח, ישמשו כ"קופה" למימון העבודות בכללותן, לרבות כל עלויות התכנון, הפיתוח, ביצוע העבודות ושכר טרחת החברות בגין ביצוע העבודות האמורות כהגדרתו בסעיף 2 להסכם, בשיעור של 8.5% מעלויות התכנון והביצוע של עבודות הפיתוח. כלומר שכר טרחת החברות בגין ביצוע העבודות נכלל בגדר אותה "קופה" של 92% מהסכומים שייגבו כהיטלי פיתוח, ונגזר בשיעור מוגדר של 8.5% מסכום עלות העבודות".

בקשת רשות ערעור שהוגשה על פסק הדין נדחתה, תוך שבית המשפט העליון (כבי' השופט מינץ) ציין, כי שתי הפרשנויות – הן זו שאומצה בפסק הדין והן זו שאומצה בבית המשפט המחוזי – אפשריות (רע"א 154/18 לנדקו יזום וניהול בע"מ נ' מועצה מקומית באר יעקב (15.2.2018)).

18. להשלמת התמונה בפרק הרקע העובדתי יסופר, כי בשנת 2007 נדרש התובע – כיועצה המשפטית של המועצה המקומית – ליתן חוות דעת במסגרתה נדרש גם להגדרת התמורה כמשמעותה בהסכם 2004. חוות הדעת (אשר הוגשה בהליך וסומנה נ/18 מתאריך 27.10.2019), היא מסמך קצר (תוכנו המהותי משתרע על כעמוד), והיא הופנתה למנהל אגף תשתיות והנדסה דאז במועצה. הנושא שעליו התבקש התובע לחוות דעה, כמוגדר בפתיח, הוא "על מי חלות הוצאות התכנון בגין התכניות שבנדון בהתאם לאמור בהסכם בין המועצה לחברת לור"ם כיום לנדקו, מיום 28.6.2004". במסגרת חוות הדעת מתייחס התובע לסעיפים 11-12 להסכם 2004 תוך קביעה כי בהתאם לסעיפים אלו "התמורה לה זכאית לנדקו מאת המועצה בעבור ביצוע עבודות הפיתוח תהא ותיגבה בשיעור 92% מהכספים שישולמו ע"י בעלי המקרקעין בגין היטלי פיתוח" (סעיף 3 לחוות הדעת). על דברים דומים חוזר התובע בסעיפים 4 ו-5 לחוות הדעת). מסקנת חוות הדעת היא כי לנדקו היא שאמורה לשאת בעלויות התכנון ולא המועצה.

עד כאן הרקע העובדתי הנדרש בקצרה, וכעת נפנה לניתוח הפרסומים עצמם.

ניתוח תוכן הפרסומים וטענות ההגנה שנטענו בקשר אליהם

19. כעולה מן המובא לעיל, הפרסומים אודות התובע התמקדו במספר עניינים, אשר חלק מהם חזרו במסגרת יותר מפרסום אחד.

כך, הפרסום הראשון עוסק בעיקרו בחקירה שנטען כי מתנהלת בעניין הוצאת כספים שלא כדן מהמועצה המקומית לטובת קבוצת מילומור שבשליטת רובינסון, אשר לפי הפרסום חשודים בה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249-11 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236-12 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500-12 דמול נ' יצחק ואח'

מעורבים רבים, שהתובע הוא אחד מהם. בפרסום הראשון הועלתה תהייה הכיזד מייצג התובע את המועצה המקומית בהליך הבוררות המתנהל מול קבוצת מילומור, שעה שהוא נגוע בניגוד עניינים. הפרסומים השני והשלישי (החופפים במידה רבה זה לזה) עוסקים בעיקר בתובע ובעיקר בהתנהלותו בקשר עם הליך הבוררות האמור.

בשלושת הפרסומים נזכרות – במידה זו או אחרת - גם טענות המתייחסות לקשריו של התובע עם מר כלף (בקשר עם היטלי הפיתוח של חברת גמא בשליטתו), וכן עם עו"ד פלדמן (עימו נטען כי התובע קיים יחסי עבודה תמוהים).

ניתן אפוא לחלק את הנושאים אליהם התייחסו הפרסומים שבוצעו בקשר לתובע, ואשר בגינם הוגשו תביעותיו, לארבעה אלו: מעורבות התובע ביחסי שחיתות ושחוד נטענים של ראש המועצה המקומית מר גוזלן ומר רובינסון; טענות נגד התובע בעניין הליך הבוררות; עניינו של התובע בנוגע למר כלף; קשרי עבודה תמוהים של התובע עם עו"ד פלדמן. אכן יש קשרים בין הנושאים לבין עצמם, אך במסגרת הפרסומים הם זוכים להתייחסות נפרדת, והובאו להם ראיות שונות מעט, ולפיכך אנתח כל אחד מן העניינים להלן בנפרד, תוך מתן הדעת על ההשפעות וקשרי הגומלין ביניהם.

20. כפי שציינתי לעיל, הנתבעים מיקדו את הגנתם בטענות להגנת אמת הפרסום והגנת תום הלב, ונטל ההוכחה להוכחת התקיימות יסודות הגנות אלו רובץ לפתחם. הראיות שהובאו ע"י הנתבעים במהלך ההליך להוכחת טענותיהם היו רבות ומגוונות. להלן אנתח את הראיות שהובאו ביחס לכל אחד מן העניינים שעלו בפרסומים, ואבחן ראשית האם די בראיות שהובאו מטעם הנתבעים כדי לעמוד בנטל המוטל עליהם להוכחת הגנת אמת הפרסום.

לאחר מכן אבחן, ביחס לפרסומים בכללותם, אם עלה בידי הנתבעים לעמוד בנטל להוכיח את הגנת תום הלב.

אציין, כי בסיכומים שהוגשו מטעמם, שבו הנתבעים והפנו לראיות שאינן קבילות (בהן: מכתב נציב הביקורת על הפרקליטות, אשר לא הוגש כראייה; דו"ח מבקר המדינה משנת 2017 אשר הוצא במפורש מן התיק לאחר שנקבע כי הוא אינו קביל; טיוטת דו"ח של רו"ח גרינברג שצורפה כנספח לתצהיר הנתבע ואף לגביה נקבע בהחלטה כי אינה קבילה להוכחת אמיתות תוכנה; ועוד). עוד שבו הנתבעים בסיכומיהם וחזרו על טענות כעובדות נחרצות, אף מקום בו לא הובאה כל ראיה להוכחת אמיתות תוכנן (כך, רק לשם הדוגמא, ביחס לטענה שהפסקת ההתקשרות עם

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

התובע כיועץ משפטי נעשתה לפי דרישות "חוזרות ונשנות" של משרד הפנים וכיוצ"ב). הנתבעים אף התייחסו בסיכומיהם לטענות שהועלו ע"י הנתבע בתצהירו ללא ביסוס כאילו הוכחו כעובדות.

אין צריך לומר, כי קביעת הממצאים והמסקנות במסגרת פסק הדין תיעשה על בסיס הראיות שהוגשו כדין במסגרת ההליך בלבד, ואין בדעתי להידרש לכל טענה שהועלתה במסגרת סיכומי הנתבעים ולא הובאו כל ראיות לביסוסה.

עוד יש להוסיף, כי במסגרת הסיכומים, העלו הנתבעים טענות אשר לא בהכרח חופפות את הנתבעים בפרסומים (כך למשל, נטען בהרחבה, כי התנהלות התובע בקשר עם הסכמי שכר הטרחה שנחתמו עם עו"ד פלדמן מלמדת על יחסי שחיתות ושחיד, וזאת שעה שבפרסומים עצמם הועלו טענות השחיתות והשחיד בקשר לעניינים אחרים, ואילו בהתייחס לעו"ד פלדמן נטען רק לקיומם של "יחסי עבודה תמוהים"). כן התייחסו הנתבעים לנושאים שנקבע מפורשות בהחלטות שניתנו לאורך ההליך שאינם חלק מגדרי המחלוקת בתיק כי לא נזכרו בפרסומים (למשל הליך מינויו של התובע כיועץ משפטי למועצה – ראו סעיפים 13-15 לסיכומים). הניתוח להלן יתמקד בנוסח הפרסומים ובשאלה האם הוכחו טענות ההגנה ביחס אליהם.

21. קודם שאדרש לניתוח הראיות שהובאו והממצאים המתבקשים מהן, והאם יש בהם כדי לעמוד בנטל להוכיח התקיימותה של הגנת אמת הפרסום, אבקש להקדים מספר מילים על מהותה של ההגנה והעקרונות שנקבעו ביחס אליה בפסיקה.

הגנת אמת הפרסום

22. סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע קובע כי "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש".

כפי שנקבע בהלכה הפסוקה, "הגנה זו משקפת את נכונות המחוקק להתיר פרסומים עובדתיים שיש בהם משום פגיעה בשם הטוב ואף בכבודו של מושא הפרסום, מקום שמדובר באמת ובמידע שיש בו עניין לציבור. ההנחה היא כי בפרסומים מעין אלה יש תועלת חברתית וכי הם תורמים לדיון הציבורי ול"שוק הרעיונות" במידה המצדיקה הגנה, רק מקום שהם נכונים (דנ"א קראוס, בעמ' 39 (השופט ת' אור)... אם כן, רק שילובם של שני היסודות – אמיתות הפרסום ועניין ציבורי בו – יקים את ההגנה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

שבסעיף 14 לחוק" (דנ"א 2121/12 פלוני נ' דין-אורבך (18.9.2014) (להלן: דנ"א דין) סעיף 22 בפסק הדין של כב' הנשיא בדימוס גרוניס).

באותה פרשה, קבע כב' הנשיא בדימוס גרוניס, כי ה"אמת" שאליה מכוון סעיף 14 לחוק היא אמת משפטית (או אמת שיפוטית), היינו, פרי עיבודו של בית המשפט, בכלים משפטיים, את המציאות העובדתית כפי שהיא מוצגת בפניו, כפוף למגבלות ולאילוצים של ההליך המשפטי. לפיכך, מקום שהראיות אינן בנמצא, כולן או חלקן, או מקום שהצדדים נמנעים מלהציג בפניו מידע מסוים, לא תיפרש בפני בית המשפט האמת העובדתית במלואה. זאת ועוד, לא כל ראיה המצויה בידי הצדדים ביחס לאמת העובדתית ניתן להציג לפני בית המשפט. בית המשפט יוכל לשקול רק ראיות שעברו את משוכת הקבילות, וכן ייתכנו מקרים בהם עקרונות אחרים יסיגו את גבולה של חובת גילוי האמת (שם, סעיף 25, על הפסיקה הנזכרת שם).

עוד נפסק, כי לשונו של סעיף 14 והגיונו של החוק מלמדים כי על הפרסום לשקף את האמת כפי שהייתה בזמן הפרסום, אך ניתן להוכיחה גם באמצעות ראיות חדשות, שנולדו לאחר הפרסום. בהכרעתו בשאלת אמיתות הפרסום, על בית המשפט להביא בחשבון כל ראיה שהוצגה לו, שיש בה לסייע במאמציו לעמוד על האמת העובדתית, ובלבד שמדובר בראיה קבילה (שם, סעיף 31).

23. כפי שכבר ציינתי לעיל, נטל ההוכחה להתקיימות ההגנות הקבועות בחוק, חל על הנתבעים, וכפי שנפסק, הנטל הרובץ על המפרסם, הנתבע בתביעת לשון הרע, להוכיח את אמיתות הפרסום, אינו עניין של מה בכך (דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות נ' קראוס, פ"ד נב(3), 1 (להלן: עניין קראוס)). עוד נפסק, כי מידת ההוכחה הנדרשת לצורך הוכחת טענת אמת הפרסום, עומדת ביחס מתאים לרצינותו וחריפותו של הפרסום (ע"א 670/79 הוצאת עיתון הארץ נ' מזרחי, פ"ד מא(2), 169).

בכל הנוגע לפרסומים שבהם מיוחסים לנפגע מעשים ופעולות העולים כדי עבירה פלילית, "נושא המפרסם בנטל מוגבר להוכיח את אמיתות הפרסום, ביחס לנטל הרובץ עליו בהליכים אזרחיים רגילים. בגדר זה, הכלל הוא, כי נטל הראיה הרובץ על המפרסם כבד יותר, ככל שחומרת המעשים המיוחסים על-ידי המפרסם כבדה יותר (ראו דברי השופט בך בע"א 475/81 זיקרי נ' "כלל" חברה לביטוח בע"מ [7], בעמ' 598-599. ראו גם דברי השופט ש' לויין בע"א 670/79, 78/80, 82 הנ"ל [2], בעמ' 186)."

(עניין קראוס).

24. על רקע עקרונות אלו, נבחן את הראיות שהובאו ביחס לכל אחד מהעניינים שפורטו בפרסומים, ונקבע, האם די בראיות שהובאו כדי להקנות לפרסומים את הגנת האמת.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

מעורבות התובע ביחסי שחיתות נטענים בין ראש המועצה המקומית מר גוזלן ובין מר רובינסון

25. כעולה מן המובא לעיל, במסגרת כל אחד משלושת הפרסומים, יוחסה לתובע מעורבות ביחסי שחיתות ושחיד בין ראש המועצה המקומית מר גוזלן לבין מר רובינסון.

הפרסום הראשון עסק בעיקרו בחקירה סמויה אשר נטען כי התנהלה כנגד האישים המוזכרים בכתבה, ובהם התובע, בחשד להוצאת עשרות מיליוני שקלים שלא כדין מהמועצה המקומית לחברת מילומור שבשליטתו של מר רובינסון. נטען, כי החקירה מלמדת על התנהלות מופקרת ומושחתת בכספי ציבור, שנזקה עצום.

עוד נטען, ביחס לתובע, כי באופן תמוה הוא מייצג את המועצה בהליכי בוררות למרות שמתקיים לגביו ניגוד עניינים מובנה, נוכח קשרים בינו לבין גוזלן ורובינסון, ונוכח זאת שייצג לקוח בעסקיו מול מילומור-רובינסון. הובהר, כי החשש הוא, כי מינויו לבא-כוחה של באר-יעקב נועד בפועל להבטיח את האינטרסים האישיים של גוזלן-רובינסון ולגונן עליהם, ככל שניתן, מפני חשיפת הפעולות המושחתות בהן לקו.

הפרסומים השני והשלישי עסקו כאמור בעיקר בעניין התנהלות התובע במסגרת הליך הבוררות, אליו אתייחס בנפרד, אך גם במסגרתם נטען למעורבות התובע ביחסי שחיתות ושחיד בקשר עם גוזלן ורובינסון. זאת ועוד, בעוד שבפרסום הראשון לא נטען באופן ברור ומפורש כי התובע עצמו מעורב ביחסי שחיתות ושחיד עם הנ"ל (אלא רק נרמז לכך ונטען כי הדברים נחקרים במסגרת חקירה סמויה), הרי שבפרסומים השני והשלישי נטענו הדברים במפורש, וכן נטען, כי יחסי שחיתות ושחיד אלו, ורצונו של התובע להסתירם ולגונן על גוזלן ורובינסון מפני חשיפתם – הם שהיו המניע להתנהלותו הנטענת במסגרת הליך הבוררות. בין היתר נטען במסגרת הפרסום השני כי במשך שנים התנהל התובע באופן מפקפק ונמנע מלדווח על יחסי השחיד בין השניים אליהם נחשף, ועוד נטען כי ככל שתבצע חקירה משטרתית מעמיקה, יהיה מקום לחקור היטב יחסי השחיד במיוחד במשולש: גוזלן-רובינסון-דמול; ובמסגרת הפרסום השלישי נטען כי התובע נמנע במכוון מלהעיד בבוררות, וזאת נוכח יחסי שחיד שקיים עם כמה גורמים.

26. בפתח הדברים יובהר, והדברים נוגעים בעיקר לפרסום הראשון, אשר טען לניהולה של חקירה סמויה בדבר הוצאת כספים שלא כדין מן המועצה המקומית לחברות שבשליטת רובינסון – כי בסיכומים שהוגשו מטעמם חזרו הנתבעים וטענו כאילו הוכח כי אכן התנהלה חקירה סמויה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 23249-11-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 43236-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16500-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

כאמור. אינני סבורה כך. במסגרת הראיות שנשמעו לפניי לא הובאה כל ראיה קבילה לכך שאכן התנהלה חקירה סמויה בדבר החשדות המדוברים, ולא היה ולו עד אחד שהעיד שנחקר ע"י המשטרה במסגרת חקירה כזו (זאת, אף שביחס לחלק מהעדים טען הנתבע לפניי כי אכן זומנו להעיד במשטרה – ראו, למשל, עמ' 43, ש' 12-13, ביחס לרו"ח שטרית; גם עדים נוספים העידו כי לא נחקרו במשטרה (ראו ביחס לה"ה נועם ששון ואמיל חדד בעמ' 74 לפרוטוקול, ש' 11-12; ובעמ' 52 ש' 1-2 בהתאמה)).

עדוּתו של הנתבע כשלעצמה ודאי אינה ראיה קבילה לכך שאכן התנהלה חקירה כאמור, שכן מדובר בעדות שמועה.

הנתבעים הפנו למכתב שהתקבל בידיהם בחודש יוני 2020, מנציב תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, במסגרתו הודיעם הנציב, כי התקבלה בידי התייחסות המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) עו"ד למברגר, לפיה נפתחה חקירה משטרתית בנוגע לחשדות הקשורים למועצה המקומית באר יעקב. בהתייחסות זו צויין, בין היתר, כי אין באפשרות הפרקליטות לפרט בשלב זה מיהם החשודים ומהם החשדות הנחקרים והמיוחסים לכל אחד מהם, וממילא אין בכך כדי לאשר פרסומים כאלה או אחרים.

ואולם, גם אם אניח שמסמך זה מהווה ראיה קבילה שהוגשה כדין במסגרת ההליך לפניי (ולא היא), הרי שהאמור בו אינו מאשש דבר מלבד אישור עקרוני שמתנהלת חקירה כלשהי בעניין המועצה המקומית באר יעקב. כך, לא מפורט מי הם החשודים, מה הם החשדות, לאיזו תקופה הם מתייחסים ומה הקשר בינם לבין הפרסומים שביצעו הנתבעים אודות התובע (ראו גם החלטתי מיום 20.7.2020, שבקשת רשות ערעור עליה נדחתה ברע"א 3783-08-20).

הנה כי כן, לא הובאה במסגרת ההליך כל ראיה שתבסס את הטענה שאכן התנהלה חקירה משטרתית בעניין חשדות להוצאת כספים שלא כדין מהמועצה המקומית לקבוצת רובינסון, כל שכן שלא הובאה ראיה כי התובע היה חשוד במסגרת חקירה כזו. לפיכך, האמירה כי מתנהלת חקירה כזו אינה חוסה תחת הגנת אמת הפרסום.

זאת ועוד, הפרסומים – ובמיוחד הפרסום השני והשלישי כמובא לעיל – לא התמצו בתאור כי מתנהלת חקירה, אלא התייחסו לתוכן הדברים. אתייחס לדברים להלן.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

27. כפי שציינתי לעיל, בכל הנוגע לטענות שפורסמו בכתבות בעניין התנהלות התובע בהליך הבוררות אתיחס בהמשך. במסגרת פרק זה אבחן את הטענות בפרסומים המייחסות לתובע מעורבות ביחסי שחיתות ושוחד עם גוזלן ורובינסון והסתרתם. כפי שאפרט להלן, הטענות לקיומם של יחסי שחיתות ושוחד בהם היה התובע מעורב בקשר עם ה"ה גוזלן ורובינסון לא הוכחו, ולפיכך אין הפרסום חוסה תחת הגנת אמת הפרסום.

להלן אסקור את הראיות אותן הביאו הנתבעים להוכחת טענה זו ואנתח את משמעותן.

28. במסגרת תצהירו (ראו בעיקר סעיף 5 לתצהיר), טען הנתבע כי מבקר המדינה בדק בעניין זה מידע שהגיע אליו, לרבות מידע לפיו רובינסון הבטיח מיליון דולר כשוחד לשלושה גורמים ואף שילם "כספים שחורים במזומן" לגוזלן ולגורם נוסף. הנתבע טען כי המידע הועלה מפיו של איש ציבור מר אמיל חדד.

הנתבע הוסיף וטען, כי ביום 21.11.2017 פרסם מבקר המדינה דו"ח ביקורת חריף בעניינם של הגורמים המושחתים עליהם הצביע בכתבות, לרבות התובע עצמו, מר גוזלן, מר כלף, עו"ד פלדמן, מר רובינסון ועוד.

בהחלטתי מיום 28.1.2018, קיבלתי באופן חלקי את בקשת התובע למחיקת סעיפים והוצאת נספחים מתצהיר הנתבע, ובכלל זאת הוריתי על הוצאת אותו דו"ח מבקר המדינה משנת 2017, וזאת מן הטעמים המפורטים בהרחבה בהחלטה, ובעיקר בהתחשב בכך שעל פי הדין דו"ח מבקר המדינה אינו קביל כראייה (ראו סעיף 30 לחוק מבקר המדינה [נוסח משולב], תשי"ח – 1958). עוד קבעתי במסגרת אותה החלטה, כי הנתבעים יהיו רשאים להביא ראיות ישירות, שיעמדו במבחן החקירה הנגדית, להוכחת טענותיהם ביחס לתובע, אשר נבדקו בחלקן על ידי המבקר.

הנתבעים ביקשו לזמן לעדות את מר אמיל חדד, על מנת שיעיד על הדברים כמפורט בתצהיר הנתבע, ואשר נטען כי נאמרו על ידי מר חדד גם לנתבע (ראו בקשה מיום 2.11.17 במסגרת בקשה 38), ובית המשפט נעתר לבקשתם.

אלא, שבעדותו לפניי לא תמך מר חדד בטענות הנתבעים. כך, מר חדד טען כי הוא מכיר את רובינסון כאיש נקי וישר (עמ' 51 לפרוטוקול, ש' 33, ובהמשך בעמ' 52, ש' 15-17); כאשר נשאל האם רובינסון הציע לתת מיליון דולר לגוזלן השיב "רכילות רצה כל הזמן היו כל מיני דיבורים לא שמעתי ולא ראיתי" (עמ' 51 לפרוטוקול ש' 35); העד שלל את הטענה כי אמר לנתבע שרובינסון

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

הציע לגוזלן מיליון דולר שוחד ("לא, לא היה דבר כזה" - שם, ש' 37-36). העד הוסיף כי הוא לא העיד בפני מבקר המדינה ולא בפני משטרת ישראל (עמ' 51, ש' 41-42; עמ' 52, ש' 1-2).

הנה כי כן, העד אשר על דבריו ביקשו הנתבעים לבסס את טענת יחסי השחיתות והשוחד בין גוזלן ורובינסון, לא סייע להם כלל, ולמעשה העיד דברים הפוכים.

למותר לציין כי גם מר רובינסון עצמו הכחיש נחרצות בעדותו את הטענה כי הבטיח שוחד לגוזלן (עמ' 63, ש' 40-42); שלל את הטענה כי שילם שוחד לתובע (עמ' 63, ש' 38-39), והכחיש כי שילם לו כדי שיינתן חוות דעת לטובת החברות (עמ' 65, ש' 44-46). מר גוזלן לא נשאל בחקירתו כלל על קשריו עם מר רובינסון (למעט לעניין ההסכמים עם מילומור).

29. הנתבע טען בתצהירו (ראו סעיפים 18 ואילך) כי התובע הוא 'אבי ההסכמים המפוקפקים' שנערכו עם מילומור-לנדקו ובעל השליטה בהן, פרדי רובינסון, שהוא עברין מורשע, ועסק בהם אף כי היה ידוע לו שהלה קשור בפרשות שחיתות רבות. עוד נטען, כי גם לאחר שהתברר כי מדובר בהסכמים בעייתיים, וכי קבוצת מילומור אינה מקיימת את התחייבויותיה כלפי המועצה ותושביה, התובע נתן ידו לאכיפת ההסכמים שחייבו את המועצה בתשלומים. בשנת 2007 התובע הוציא תחת ידו חוות דעת המכשירה את ההסכמים למרות שאלה קיפחו את המועצה ותושביה וחייבו להמשיך העברת 92% מכספי הפיתוח לחברות מילומור-לנדקו ורק 8% למועצה. התובע פעל כיועץ משפטי של המועצה להמשיך את הסכמי הפיתוח והתשלומים למילומור-לנדקו גם לאחר שהקבוצה הגיעה לחדלות פרעון, וזאת למרות חובתו החוקית להפסיק את ההתקשרות עמן במצב זה. עוד נטען, כי בוצעו תשלומים למילומור בדרכים עקלקלות.

התובע העיד בתצהירו כי מעולם לא נפגש עם מר רובינסון אלא במסגרת ענייני המועצה בתפקידו כמייצגה בלבד. התובע הצהיר כי התנגד נחרצות להעברת כספים למילומור-לנדקו (למעט תשלום לקבלן מדז'יר בגין עבודות הפיתוח בתב"ע 1517), וכך גם הודיע להנהלת המועצה ולמשרד עורכי הדין שרקון (אשר ייצג את המועצה בהליך הבוררות החל משלב מסויים), אך עמדתו נדחתה.

התובע העיד כי הוא לא נחשף ולא ידוע לו על קשרים פסולים בין גוזלן לבין רובינסון.

30. בנוגע למר רובינסון, אין חולק כי הורשע בפלילים וריצה עונשי מאסר, אך לא נטען כי העבירות בהן הורשע קשורות באופן כלשהו לעניינינו. מפסקי הדין שניתנו בעניינינו והוגשו בהליך (נ/6-7/7),

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

עולה כי כתב האישום נגדו הוגש בשנת 2014, והרשעתו היא משנת 2016, שנים לאחר שנחתמו ההסכמים בין המועצה המקומית לחברות שבשליטתו.

31. אכן, וכעולה גם מפסק הבוררות, התובע היה מעורב בעריכת ההסכמים, אשר במסגרתם, סוכמה התמורה שתשולם לחברות שבשליטת רובינסון בגין עבודות הפיתוח, אף כי הטענה כי היה "אבי ההסכמים" נראית מרחיקת לכת, שכן עפ"י עדותו – שלא נסתרה – המועצה לוותה בעריכת ההסכמים בשנת 2004 ע"י עו"ד עופר שפיר.

בשנת 2007 אף ניתנה כאמור על ידי התובע חוות דעת (נ/18), אשר לטענת הנתבעים "מכשירה את ההסכמים למרות שאלה קיפחו את האינטרסים של המועצה ותושביה, וחיבו להמשיך העברת 92% מכספי הפיתוח לחברות מילומור-לנדקו ורק 8% למועצה".

ואולם, טענתם הנחרצת של הנתבעים כי מדובר בהסכמים בעייתיים ומפוקפקים, המקפחים את המועצה ותושביה – לא הוכחה, וכך גם לא הובאה כל ראיה להוכחת טענות עליהן חזרו הנתבעים כאילו "משפחות ששילמו במיטב כספן בגין דירות... לא זכו לקבל את התשתיות המגיעות להן – מחמת זאת שכספים ששילמו התנדפו שלא כדין" (ראו, למשל, סעיף 4 לתצהיר הנתבע).

32. סוגיית התמורה אותה התחייבה המועצה לשלם לחברות בגין עבודות הפיתוח במסגרת ההסכמים האמורים נדונה, כאמור, בהליך הבוררות, במסגרתו טענה המועצה כי שכר הטרחה לו זכאיות החברות הוא בגובה 8.5% מעלות עבודות הפיתוח בפועל, בעוד שהחברות טענו כי הן זכאיות לתמורה בסך 92% מהיטלי הפיתוח שייגבו. כפי שציינתי לעיל, בפסק הביניים שניתן על ידו, אמנם אימץ כבי הבורר את עמדת החברות. ואולם, פסק הבורר נהפך בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר קיבל את ערעור המועצה, וקבע, כי יש להבחין בין "התמורה" שיש לפרשה כ"קופה" המשמשת למימון עבודות הפיתוח, לבין "השכר" לו זכאיות החברות, ואשר הועמד על סך של 8.5% מעלות ביצוע העבודות.

בכל הנוגע לחוות דעתו של התובע משנת 2007, קבע בית המשפט המחוזי, כי "ניתן להתייחס לאמור בחוות דעתו כי 'התמורה לה זכאית לנדקו מאת המועצה בעבור ביצוע עבודות הפיתוח תהא ותיגבה בשיעור 92 מהכספים שישולמו על-ידי בעלי המקרקעין...' כחזרה על האמור בסעיף 12 להסכם 2004, תוך שימוש במונח "תמורה" במובן של "קופה" שתשמש למימון העבודות בכללותן להבדיל מ"שכר" החברות בגין ביצוע העבודות האמורות" (סעיף 59 לפסק הדין). לשון אחר, בית המשפט המחוזי לא פירש את חוות הדעת (שממילא, כנזכר לעיל, לא עסקה במישרין בהגדרת

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

התמורה, אלא בשאלה על מי חלות הוצאות התכנון, תוך הפנייה לסעיפי התמורה הקבועים בהסכם (2004) כמיטיבה עם החברות, אלא כמתיישבת עם הפרשנות שהוצעה ע"י המועצה.

כאמור, בקשת רשות ערעור שהוגשה על פסק הדין המחוזי נדחתה, תוך שבית המשפט העליון ציין, כי שתי הפרשנויות אפשריות.

הנה כי כן, בסופו של יום העדיף בית המשפט המחוזי, בפסק דין שאושר בעליון, את פרשנותה של המועצה להסכמים שנחתמו בין המועצה לבין החברות, באופן שאינו עולה בקנה אחד עם הטענה כי המדובר בהסכמים "בעייתיים" או "מפוקפקים" ועוד כיוצא באלה, ואף הטענה כי ההסכמים או חוות הדעת שניתנה ע"י התובע בשנת 2007 נוסחו ונערכו ע"י התובע מתוך מגמה להיטיב עם החברות - לא הוכחה.

ודאי שלא הוכחו יחסי שחיתות ושוחד, כפי שנטען בפרסומים.

33. אף טענות הנתבע בתצהירו כי התובע פעל להעברת כספים למילומור-לנדקו גם לאחר שנקלעו לחדלות פרעון, וכי בוצעו תשלומים בדרכים עקלקלות ולא חוקיות – לא הוכחו.

התובע טען כי הביע עמדה נחרצת נגד העברת כספים למילומור-לנדקו, וצירף לתצהירו מכתב המעיד על כך שזו אכן העמדה שהביע (נספח ח' לתצהיר התובע). הדבר אף עולה מן ההליכים שנהלו ע"י המועצה המקומית (לרבות באמצעות התובע) למול קבוצת מילומור, עובר להליך הבוררות ובמסגרתו (ראו סעיפים 25 ואילך לתצהיר התובע). התובע הבהיר, כי תשלום הכספים במישרין לידי הקבלן המבצע נעשה על מנת לקדם את המשך ביצוע העבודות, אשר נעצרו ע"י לנדקו מילומור בשל המחלוקות הכספיות.

טענות אלו של התובע לא נסתרו, אף אחד מן העדים שזומנו מטעם הנתבעים לא התייחס לדברים, ולא הוגשה מטעם הנתבעים כל ראיה שיהיה בה כדי ללמד כי אכן שולמו לחברת מילומור כספים כלשהם באופן לא תקין כנטען.

לאור האמור ברי, כי טענות הנתבעים כי התובע פעל למען קבוצת מילומור ובניגוד לאינטרס של המועצה, וזאת נוכח יחסי שחיתות ושוחד – לא הוכחה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

34. יצויין, כי במסגרת תצהירו, טען הנתבע לקיומן של דוגמאות נוספות לפעולות שלא כדין של התובע, אשר מעידות לכאורה על התנהלות מושחתת, אולם טענות אלו – שממילא נטענו בעלמא בתצהירו של הנתבע מבלי שהובאה כל ראיה לביסוסן – נזנחו במהלך החקירות ובסיכומים.

כך הוא ביחס לטענה כי לתובע היה חלק בהוצאת 50 מיליון ₪ שלא כדין, אשר לפי הטענה "נגנבו/הושאלו" ע"י המועצה מהחשבונות בהם רוכזו כספי הפיתוח לצרכים אחרים (סעיפים 25-30 לתצהיר הנתבע).

כך הוא לגבי הטענה לגניבת חול משטחי המועצה ע"י הקבלן המבצע מטעם מילומור, שנטען כי טופלה ע"י התובע שלא כראוי (סעיף 31 לתצהיר הנתבע). ממילא, טענות התובע כי הוגשה לבית המשפט המחוזי תביעה בעניין זה, שלא ניתן היה לכלול אותה במסגרת הליך הבוררות שכן הסכם הבוררות לא חל על אותו קבלן – לא נסתרו.

35. עוד טען הנתבע בתצהירו כי חברי מועצה ובכירים בה (בהם מנכ"לית המועצה דאז ורו"ח שטרית) נחשפו לעבירות שבוצעו והלינו על כך רבות בפני ראש המועצה ובפני התובע, אך התובע בחר לנהוג כ"קונסיליירי" ולגונן על ראש המועצה ומקורביו, ואף נטל חלק פעיל בהסתרת מידע מחברי המועצה, כדי למנוע מהם למסור מידע מתועד לרשויות החוקרות.

טענה זו נטענה בעלמא ולא הובאה כל ראיה להוכחתה. אף רו"ח שטרית, אשר הגיש תצהיר מפורט מטעם הנתבעים לא חזר על טענות אלו בתצהירו, ורובו ככולו של תצהירו עוסק בעניינים הקשורים לחברות של מר כלף וכן להסכמים עם עו"ד פלדמן, אליהם אתייחס בהמשך.

36. עיקר הפרסומים בעניין מעורבותו של התובע ביחסי שחיתות ושחיד עסקו ביחסי השחיתות הנטענים בין גוזלן לרובינסון, בהם נטען שהיה מעורב גם התובע. בצד זאת נטען, בין היתר בפרסום השני, גם כי התובע ניהל מערכת קשרים עניפה וסבוכה עם ראש המועצה עצמו. טענות הנתבעים בעניין זה נטענו באופן כללי וסתמי ולפיהן בין התובע לגוזלן מתקיימים יחסי שחיד. גם מעט הטענות הקונקרטיות שנטענו (סעיף 17 לתצהיר הנתבע), נטענו בעלמא, לא הובאה אף ראיה להוכחתן, הן לא הועלו במהלך החקירות ועיקרן נזנח בסיכומים.

כך, למשל, טען הנתבע בתצהירו, כי ראש המועצה פעל – בניגוד לעמדת המועצה וחרף התנגדות משרד הפנים – למניעת פיטוריו והמשך העסקתו של התובע כיועץ משפטי של המועצה, ותרם להתעשרותו שלא כדין (ראו סעיפים 14, 16 לתצהיר הנתבע). אלא, שלא הובאו ראיות ממשיות

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

לכך שאכן הייתה התנגדות בקרב חברי המועצה לתובע ודרישה להדיחו, כל שכן שלא הובאה כל ראייה לכך שהייתה התנגדות של משרד הפנים להמשך העסקתו של התובע כיועץ משפטי בזמנים הרלוונטיים. יוער, כי אמנם הוגשו מסמכים המעידים על כך, שביום 14.7.2015 נעשתה פנייה של יו"ר ועדת הביקורת במועצה מר נועם ששון אל ראש המועצה בעניין זה (נ/8), אולם עפ"י הראיות שהונחו לפניי, בחודש אוגוסט 2015 ממילא סיים התובע את תפקידו כיועץ משפטי, והמועצה קלטה יועצת משפטית שכירה, כך שפנייה זו אינה רלוונטית להוכחת הטענה כי מר גוזלן גונן על התובע והותירו בתפקידו חרף דרישות לפטרו. עוד אוסיף, כי גם במכתבו של רו"ח שטרית מיום 24.4.2013 (נספח 6 לתצהירו), אשר הוגש בהקשר אחר, ובו הועלו טענות נגד התובע ואף נזכרת התייחסות להמשך העסקתו (סעיף 8 למכתב) – אין כדי לסייע לנתבעים, שעה שאין מדובר בחבר מועצה וכאשר אף שם אין דרישה להדחתו של התובע.

מכל מקום, ואף אם היה מוכח שמר גוזלן צידד בהמשך העסקתו של התובע, ברי כי אין די בכך כדי להוכיח יחסי שחיתות ושחחד.

אף לא הובאה כל ראייה להוכחת הטענה שהסכומים ששולמו לתובע בגין העסקתו כיועץ משפטי היו בלתי חוקיים או בלתי סבירים. המסמך שצורף לתצהיר הנתבע בהקשר זה (פרוטוקול ישיבת המועצה מיום 9.7.2015 - נספח 4 לתצהיר הנתבע), אינו תומך בטענות ואינו מבססן. כל שמצויין שם ביחס לנושא "עדכון הסכם היועץ המשפטי" הוא כי הוחלט שההסכם של התובע יועלה לוועדת כספים ואין בו כדי להוכיח דבר מן הטענות השונות שטענו הנתבעים בסעיף 17.1 לתצהיר הנתבע. עוד יצויין בהקשר זה, כי אמנם במכתבו הנ"ל הלין רו"ח שטרית על גובה שכר הטרחה ששולם לתובע, ואולם, המכתב הוגש כאמור בהקשר אחר, כאשר בתצהירו לא התייחס רו"ח שטרית לסוגיית גובה שכר הטרחה ששולם לתובע, וממילא, לא ניתן ללמוד מהמכתב אלא שרו"ח שטרית ביקש את התובע ליתן למועצה הנחה בשיעור שכר הטרחה, אך אין באמור במכתב כדי להוות ראייה לכך ששכר הטרחה ששולם היה חריג.

37. סוגייה נוספת שהועלתה ע"י הנתבעים בהקשר לחשדות השחיתות המיוחסים לתובע הייתה הסכם שכר הטרחה שנחתם בין המועצה המקומית מצד אחד לבין התובע ועו"ד פלדמן מצד שני, בכל הנוגע לנקיטת הליכים בשם המועצה לגביית מיסים עירוניים ממשרדי הביטחון והבריאות.

לסוגייה זו אתייחס בהמשך גם בניתוח חלקם של הפרסומים המתייחס לעו"ד פלדמן, ואולם בהקשר זה יש לציין, כי אף שניתן להעלות תמיהות בקשר להסכם זה, הרי שלא עלה בידי הנתבעים לעמוד בנטל לביסוס הטענה כי מדובר ביחסי שחיתות ושחחד.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249-11 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236-12 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

אכן, עו"ד פלדמן העיד לפניי, כי הדרישה לשיתוף פעולה בינו לבין התובע בקשר להסכם זה וחלוקת שכר הטרחה ביניהם באה מן המועצה (עמ' 53, ש' 19-20), וכי מטבע הדברים לא היה הדבר לרוחו (עמ' 54, ש' 5). יחד עם זאת, עו"ד פלדמן אף העיד, כי היה היגיון בבסיס דרישה זו, לאור העובדה שבכל הנוגע לארנונה (להבדיל מהיטלי פיתוח), היו ניסיונו ובקיאותו של עו"ד פלדמן דלים, כך שהיה טעם בדרישת המועצה כי התובע – אשר לו ניסיון בתחום זה – יצורף אליו לטיפולו בעניינים אלו (עמ' 56, ש' 4).

כך או כך, הטענה שנטענה מפי הנתבעים בסיכומים, כאילו שכר הטרחה אותו קיבל התובע במסגרת הסכם שכר הטרחה מהווה "שלמונים" – לא הוכחה, שעה שאין כל חולק, כי תמורת שכר הטרחה שקיבלו, ביצעו התובע ועו"ד פלדמן עבודה של טיפול משפטי בייצוג המועצה מול משרדי הממשלה לצורך גביית כספים המגיעים לה מהם, ושכר הטרחה שולם להם, כמוסכם, על בסיס הצלחה, ובאחוזים מן הסכומים שנגבו. אדגיש, כי הנתבעים היו רשאים למתוח ביקורת על הסכם שכר טרחה זה ואף לטעון כי הוא בעייתי, אולם מכאן ועד לראות בו כהוכחה ליחסי שחיתות ושוחד יש מרחק רב.

מעבר לכך, וכפי שציינתי לעיל, הטענות ליחסי שחיתות ושוחד בין התובע לעו"ד פלדמן – לגביהם הרחיבו הנתבעים בסיכומים, אינן חופפות לתוכן הפרסומים, אשר ייחסו לתובע מעורבות ביחסי שחיתות ושוחד עם ה"ה גוזלן ורובינסון.

38. להשלמת התמונה אציין, כי בתצהירו, טען הנתבע גם כי רו"ח שרה גרינברג מונתה כבודקת מיוחדת מטעם משרד הפנים, ובטיוטת הדו"ח שלה נמצא כי אורגני המועצה, ובהם ראש המועצה והתובע עשו כבשלהם בהיטלי הפיתוח שנגבו ונתנו ידם לשימוש שלא כדין בכספים אלה. טיוטת הדו"ח צורפה כנספח 1 לתצהיר הנתבע (המתוקן).

התובע עתר למחיקת סעיפים אלו מתצהיר הנתבע ולהוצאת הנספח. בהחלטה מיום 27.11.2017 קבעתי, כי "מעבר לשאלה אם מדובר בדו"ח ביקורת אשר עפ"י דין אינו קביל כראיה לאמיתות תוכנו (להבדיל מהקשרים הראייתיים שנדונו בפסיקה אליה הפנו הנתבעים בתגובתם), הרי שבענייננו מדובר ב**טיוטה בלבד**, שלא ברור מה מעמדה. לפיכך, ברור כי אין המסמך יכול לשמש כראייה לאמיתות תוכנו. יחד עם זאת, מצאתי כי יש משקל ראייתי מסויים לעצם הטענות המפורטות בסעיף 7.5 לתצהיר ובאות לידי ביטוי כזה או אחר בנספח 2 (זה היה מספור הנספח

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

בתצהיר המקורי – הערת הח"מ), ולפיכך מצאתי להותיר את המסמך בשלב זה כחלק מהתצהיר
תוך שמירת טענות הצדדים, לרבות בעניין משקלו של המסמך ובכלל, לסיכומים".

בקליפת אגוז, במסגרת הטיוטה הצביעה עורכת המסמך רו"ח גרינברג על אי סדרים לכאורה
בניהול הגבייה של היטלי הפיתוח שנגבו ע"י עו"ד פלדמן עבור המועצה, בין השאר בליקויים
ברישום הסכומים שנגבו ועדכונים, בכך שניתנו אישורי עירייה לטאבו בלי ששלמו היטלי פיתוח,
וכן ביחס לשכר הטרחה ששולם לעו"ד פלדמן (בין היתר, נטען כי שולם שכר טרחה ללא שבוצעה
גבייה בפועל ולעיתים אף ללא שנערכו הסכמים להסדרת תשלום היטלי הפיתוח. כסף ששולם
כשכר טרחה לא נזקף לזכות היזם (נרשם במועצה רק הסכום נטו לאחר שעו"ד פלדמן ניכה את
שכר הטרחה), וכיוצ"ב). עוד מועלות טענות בעניין אי סדרים בתשלומים למילומור (תשלומים
ללא הסכם, תשלום לקבלן למרות שאין זכאות, אי רישום של ביצוע התשלומים וביצוע העבודות
באופן המקים חשש לתשלומים כפולים, וכיוצ"ב, וכן נטען לקיומו של ניגוד אינטרסים בכך
שחברה הקשורה במילומור (רסידו) היא בעלת מקרקעין ומהווה יזם מרכזי בפרוייקט, אף כי
היא קשורה עם החברה המבצעת את עבודות הפיתוח; במאמר מוסגר יוער, כי ממסמכים אחרים
שהוגשו בתיק עולה, כי מי שרכשה את הזכויות מחברת רסידו הנ"ל היא חברת גמא).

כאמור, בהחלטה מיום 27.11.2017 קבעתי, כי המסמך – שהוא טיוטה בלבד של דו"ח ביקורת
שגם כדו"ח סופי כנראה אינו קביל – אינו יכול לשמש כראייה לאמיתות תוכנו.

אף לאחר החלטה זו, לא ביקשו הנתבעים לזמן את רו"ח גרינברג שערכה את הדו"ח לעדות
מטעמם (כפי שעשו, למשל, ביחס לעורכי טיוטת דו"ח הביקורת בעניין ההמלצה לחיוב איש),
ואף לא עדכנו האם בינתיים התקבל דו"ח סופי בעניין.

מכל מקום, גם לגופו של עניין ואף אילו היה מקום לקבל את טיוטת הדו"ח כראייה וליתן לה את
מלוא המשקל, אין בה כדי לסייע לנתבעים בהגנתם, שכן הטיוטה אינה מתייחסת כלל לתובע
אלא לעו"ד פלדמן בלבד. כפי שאפרט להלן, בניגוד לטענת הנתבעים, איני סבורה כי קיימת זהות
אינטרסים בין התובע לבין עו"ד פלדמן, ולענייניו של הפרסום ביחס ליחסי העבודה התמוהים
לכאורה שהתקיימו בין התובע לעו"ד פלדמן אתייחס בהמשך. ויודגש, וארחיב על כך בהמשך, כי
תיק זה אינו עוסק בענייניו של עו"ד פלדמן, אשר אמנם העיד לפניי אך הוא אינו צד לתיק, ולפיכך
אין בידי ואין בדעתי לקבוע ממצאים בקשר אליו אלא ככל שהדבר נדרש לצורך ההכרעה בתיק
זה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

39. במסגרת הראיות שהובאו מטעמים, הגישו הנתבעים גם טיוטת דו"ח ביקורת משלימה לבחינת הפעלת נוהל לחיוב אישי במשרד הפנים ממרץ 2019, שנערכה על ידי רו"ח ששתיאל, הדנה בהחלטות ועדת התמיכות של המועצה המקומית באר יעקב, אשר התקבלו, לכאורה, שלא כדין, ואשר במסגרתן הועברו – לכאורה בניגוד לנוהל תמיכות – (בכל הקשור להרכב ועדת התמיכות) ושלא במסגרת תקציבה המאושר של המועצה המקומית – כספים בהיקפים נכבדים – למעלה מ – 10 מיליון ₪ - לעמותות וגופים שונים (טיוטת הדו"ח הוגשה וסומנה נ/19 מתאריך 17.5.2020). הנתבעים הטעימו כי הדו"ח כולל המלצה לחיוב אישי של התובע בפרשה משהוא או מי ממשרדו שהשתתפו במרבית הישיבות לא התריעו על החריגה מההרכב או התקציב.

אינני סבורה, כי יש בדו"ח זה, אשר כלל אינו מתייחס לנושאים בהם עסקו הפרסומים, כדי לבסס את טענות הנתבעים בעניין מעורבותו של התובע ביחסי שחיתות ושוחד ולהקים להם הגנה מפני פרסום לשון הרע בהקשר זה.

ראשית, יצוין, כי מדובר בטיטוט דו"ח בלבד, וגם אם אניח כי נוסח התוצר הסופי היה זהה, מדובר בהמלצה בלבד לדרג המחליט, ובהתחשב במהות המסמך, הדומה לדו"ח ביקורת, ספק אם מדובר בראייה קבילה להוכחת תוכן הדברים שנכתבו בה.

כך או כך, גם אם נתייחס לטיטוט הדו"ח כראייה קבילה ובעלת משקל, אני סבורה כי אין בה כדי לסייע לנתבעים בהגנתם.

כעולה מטיטוט הדו"ח, נבחנה במסגרתו חלוקת כספי תמיכות למוסדות ציבור במועצה המקומית בשנת 2011, ומסקנת עורכיו הייתה, כי במהלך שנה זו שילמה המועצה תמיכות בהיקף של 10,418,150 ₪, אף כי התקציב שאושר לה ע"י משרד הפנים למטרה זו עמד על 7,105,100 ₪. עוד מצאו עורכי הדו"ח, כי הבקשות שנדונו בוועדה הוגשו שלא בהתאם לנוהל, כי הרכב הפורום שתפקד כיועדת תמיכות לא תאם את דרישות הנוהל, ואף עבודתה הייתה בסטייה ממנו. לאור האמור, הועבר הדו"ח לוועדה המייעצת לעניין חיוב אישי, אשר היא המוסמכת לקבוע אם מדובר בהוצאות לא חוקיות ולבחון מי הם האחראים להוצאות אלו, תוך הבעת עמדה כי האחראים לכאורה לביצוע ההוצאות שלא כדין הם: ראש המועצה מר גוזלן, מ"מ מזכיר/גזבר מר מלמן, התובע, אשר היה היועץ המשפטי, וכן חברי המועצה אשר שימשו כחברי ועדת התמיכות.

ביחס לתובע נכתב כי הוא אחראי לכאורה להוצאה הנ"ל של כספי התמיכות "הואיל והשתתף בעצמו, או באמצעות עו"ד ממשרדו, במרבית הישיבות של ועדת התמיכות ובישיבות מועצה בהן

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

נדונו ההמלצות לתמיכות, בלא שהתריע בפני חברי מליאת המועצה כי קיימות סטיות מהותיות מנוהל תמיכות בכל הקשור להרכב ועדת התמיכות, ולקבלת החלטות על חלוקת תמיכות שלא במסגרת תקציבה המאושר של המועצה. התנהלותו כיועצה המשפטי של המועצה הכשירה הלכה למעשה את התהליך הלא תקין במועצה של אישור חלוקת כספי התמיכות".

40. כפי שציינתי לעיל, וכמתחייב מהוראות החוק, לא כל ראייה אשר עשויה לכאורה ללמד על התנהלות לקויה של התובע, ולו בהקשר של מעורבותו בהוצאת כספים לכאורה שלא כדין מקופת המועצה, יש בה כדי ללמד על אמיתות הפרסומים בגינם הוגשה התביעה. לא ניתן להוכיח טענת אמת הפרסום ביחס לפרסום מעורבות בפרשות שחיתות ושחוד, בהתבסס על ראייה שמלמדת – לכל היותר – כי התובע כיועץ משפטי התרשל בכך שלא התריע בפני המועצה כי הרכב ועדת התמיכות אינו תואם את הנוהל ולא מנע קבלת החלטות על העברת כספי תמיכות בניגוד לנהלים ולתקציב המאושר.

ודוק. איני מקלה ראש כלל בהתנהלות כזו של התובע, אשר ייתכן והיא ראויה לביקורת. היועץ המשפטי הוא שומר סף חשוב וראשון במעלה ותפקידו לוודא שהמועצה תפעל בהתאם לדין ולנהלים – שנועדו בדיוק על מנת להבטיח שלא יפתח פתח לשחיתות. יחד עם זאת, מכאן ועד למסקנה כי התובע היה מעורב ביחסי שחיתות ושחוד – המרחק רב.

זאת ועוד, אין כל קשר בין תוכן הפרסומים – אשר ייחסו לתובע מעורבות ביחסי שחיתות ושחוד ביחס לאישים ספציפיים ובהקשרים ספציפיים, בקשר עם הוצאת כספים מן המועצה שלא כדין לטובת אותם גורמים, אגב תכניות הבנייה בתחומי המועצה – לבין נושא הטיוטה שהוא חלוקת כספי תמיכות למוסדות ציבור הפועלים בתחומי באר יעקב.

41. לפיכך אני סבורה, כי אף אם ייקבע כי טיוטת הדו"ח היא ראייה קבילה ויינתן לה מלוא המשקל, אין בה כדי לבסס הגנה לפרסומים הנדונים, באשר אין בממצאיה כדי להוכיח ולו במאזן ההסתברויות כי התובע היה מעורב ביחסי שחיתות ושחוד, כל שכן בהקשרים שנזכרו בפרסומים.

42. העולה מן המקובץ, כי בכל הנוגע לטענות שהועלו בפרסומים, לפיהם התובע היה מעורב ביחסי שחיתות ושחוד עם ראש המועצה ועם מר רובינסון, או עם ראש המועצה לבדו – הרי שלא עלה בידי הנתבעים לעמוד בנטל להוכיח את הגנת אמת הפרסום.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

כפי שצויין לעיל, עפ"י ההלכה הפסוקה, עוצמת הראיות הנדרשות להוכחת הגנת אמת הפרסום, עומדת ביחס מתאים לרצינותו וחריפותו של תוכן הפרסום. הנתבעים פרסמו כי התובע מעורב – באופן אישי – ביחסי שחיתות ושחוד, טענה עליה חזרו מספר פעמים. הנתבעים לא הביאו כל ראיות ממשיות להוכחת טענה קשה זו, ולכל היותר, עלה בידיהם להצביע על אי אלו סימני שאלה הקשורים להתנהלות לא תקינה בעניין נקודתי זה או אחר. בנסיבות אלו, ובהתחשב בחומרת הדברים שיוחסו לתובע ובנחרצות בה נכתבו, אני סבורה כי אין די בכך כדי לעמוד בנטל הנדרש להוכחת הגנת אמת הפרסום.

טענות נגד התובע בעניין הליך הבוררות

43. כמצוטט בהרחבה לעיל, במסגרת שלושת הפרסומים – ובפרט בפרסומים השני והשלישי שעסקו ברובם המכריע בעניין זה - נטען לכשלים וליקויים קשים בהתנהלות התובע בקשר עם הליך הבוררות, בשלושה מישורים עיקריים:

ראשית, נטען, כי עצם ייצוג המועצה ע"י התובע בהליך הבוררות הוא תמוה ובלתי הגיוני, שכן מתקיים ניגוד עניינים מובנה, נוכח הקשרים שבין התובע לבין גוזלן – רובינסון, ונוכח זאת שייצג לקוח בעסקיו מול מילומור-רובינסון (פרסום ראשון).

שנית, נטען, כי התנהלות התובע – ובפרט בחירתו שלא להעיד בהליך הבוררות – היא שגרמה לכך שהבורר פסק לטובת החברות, ובכך גרמה לבאר יעקב נזק כספי של עשרות מיליוני שקלים (בכלל זאת האמירות כי הבורר "נאלץ" לפסוק לטובת החברות עקב אי העדת התובע; אימץ את הטיעון כי אי העדת התובע "זועקת לשמיים" וכיוצ"ב).

שלישית נטען, כי המניע להתנהלות זו של התובע – דהיינו ייצוג המועצה בהליך חרף ניגוד העניינים והבחירה שלא להעיד ובכך להטות את הליך הבוררות לטובת החברות – היה מניע פסול ומושחת. כך, נכתב בפרסום השני, כי מדובר ב"שחיתות פלילית חמורה", כי התובע נהג כך "בצעד מתוכנן ומכוון ונוכח יחסי שחוד שקיים עם מספר גורמים", כי התובע "מכר" את הליך הבוררות, וכי פעל תוך ניגודי עניינים ויחסי שחוד פליליים וחמורים ותמורת שכר טרחה /או שלמונים וכן במאמץ למנוע חשיפת מעשיהם הפליליים של גורמים שונים, ובהם ראש המועצה והוא עצמו; ובפרסום השלישי חזרו הנתבעים על דברים דומים, בלשון חריפה לא פחות.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

כפי שאפרט להלן, גם בעניין זה לא עלה בידי הנתבעים לעמוד בנטל להוכיח כי הדברים – אשר הוצגו בפרסומים כעובדות ולא כהבעת דעה - חוסים תחת הגנת אמת הפרסום.

44. הנתבעים טענו כי פרסומיהם בעניין מהלכיו הבעייתיים של התובע בהליכי הבוררות הם אמת ויש בהם עניין ציבורי מיוחד: התובע נטל חלק פעיל בהליכי הבוררות, למרות שההסכם עמו הופסק בהוראת משרד הפנים ושמליאת המועצה התנגדה לשכור את שירותיו, ואף לאחר שהופסקה כהונתו כיועץ משפטי ולאחר שמונה עו"ד שרקון והצטרף החל מהדיון הרביעי בבוררות כפרקליט נוסף מטעם המועצה. התובע בחר להשתתף בדיונים וזאת כנאמנו המיוחד של ראש המועצה ובמטרה לשמור על האינטרסים של התובע שמא ייחשף חלקם המשותף במעשי השחיתות שבוצעו; התובע קבע בעצמו את קו ההגנה והשפיע באופן מכריע מי יזומן לעדות ומי לא. בכך, התובע הבטיח את זכייתה של מילומור בהליך הבוררות כבר בשלב הביניים ובפועל מכר את האינטרסים של המועצה.

הנתבע טען בתצהירו כי התובע פעל בניגוד עניינים והיטה את הליך הבוררות לטובת מילומור וזאת משהתובע ייצג את המועצה בהליך הבוררות בשאלת תקפותם ופרשנותם של ההסכמים, למרות שהוא גיבש בעצמו את ההסכמים ב-2004 ונתן חוות דעת שהכשירה את תקפותם ב-2007; התובע התחמק ממתן עדות למרות שנרמז לכך על ידי הבורר, כי עדותו נדרשת בשל חלקו בהסכמים ובמתן חוות הדעת. עדותו הייתה עשויה לסייע למועצה, אך הוא נמנע מכך וזאת כדי שמעשיו לא ייחשפו; התובע נמנע מביצוע חובותיו כ"שומר סף" לפעול לביורר האמת וטובת הציבור והאמת היא שראש המועצה שלח ידו בכספי ציבור והתובע סייע בידו.

הנתבע ציין בתצהירו כי בית המשפט המחוזי ביטל את פסק הבוררות, אך הוסיף וטען כי פסק הדין במחוזי תומך בהגנת הנתבעים ומייחס לתובע, בין היתר, אחריות למנהל בלתי תקין, בעצם זאת שנתן ידו להסכם בעייתי ואף נתן מאוחר יותר פרשנות משפטית לפיה יועברו 92% מסכומי היטלי הפיתוח למילומור-לנדקו. נטען, כי מפסק הדין במחוזי עולה כי התובע פעל למעשה לטובתן של מילומור-לנדקו.

45. התובע העיד בתצהירו כי לאחר שהצדדים בבוררות הגישו את כתבי טענותיהם, ומטעם מילומור הצטרפו עוה"ד רם כספי ודורון טאובמן, המועצה החליטה לחזק את ייצוגה וצירפה את משרד עורכי הדין שרקון.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

התובע הוסיף והעיד, כי המועצה הגישה מטעמה את תצהירו של ראש המועצה מר גוזלן שליווה את המו"מ לחתימת הסכם 2004 יחד עם עו"ד עופר שפיר, ובשום שלב לא עלה צורך בתצהיר מטעמו. התובע ציין כי הוא סיים את כהונתו כיועמ"ש בשנת 2015 לאחר שהמועצה שכרה יועצת משפטית שכירה, ולאחר סיום חקירות הצדדים ב-2016 התובע החליט לסיים את המשך ייצוג המועצה בבוררות.

התובע טען כי הפרסומים על היותו בניגוד עניינים בייצוג המועצה הם שקריים ומופרכים.

התובע טען כי קביעת הבורר הייתה שגויה, ובדין ביטל בית המשפט המחוזי את קביעתו וקיבל את עמדת המועצה.

46. כפי שכבר הזכרתי לעיל, הליכי הבוררות נפתחו לאחר שבין המועצה לחברות התגלעו מחלוקות בעניין ביצוע עבודות הפיתוח, ועל פי סעיף בורות שנכלל בהסכם הפשרה שקיבל תוקף של פסק דין. השאלה המרכזית שהייתה שנויה במחלוקת בין הצדדים, ובה הכריע הבורר בפסק הביניים מיום 23.11.2016, היא פרשנות המונח "תמורה", כאשר החברות טענו כי התמורה המגיעה להן היא בגובה 92% מהסכומים ששולמו כהיטלי פיתוח (בהתאם לסעיפים 11-12 להסכם 2004); ואילו המועצה טענה כי הן זכאיות אך לשכר טרחה בגובה 8.5% מעלות ביצוע העבודות (כהגדרת שכר טרחת החברה בסעיף 2).

לצורך ההכרעה במחלוקת שלפניי אין צורך להידרש בהרחבה לפרטי ההתדיינות בין הצדדים וטענותיהם, ואסתפק בציון כי כעולה מפסקי הדין שניתנו בשלוש הערכאות – כל אחד מן הצדדים תמך את פרשנותו במסמכים שונים, והביא הצדקות וחיזוקים מגוונים התומכים בפרשנות אותה ביקש לאמץ.

במסגרת פסק הבורר, אומצה הפרשנות שהוצעה ע"י החברות ונקבע כי התמורה לה הן זכאיות היא בשיעור של 92% מסכומי היטלי הפיתוח. בית המשפט המחוזי, כאמור, סבר אחרת, וקיבל את עמדת המועצה, תוך שקבע כי יש להבחין בין המונח "תמורה" לבין המונח "שכר" ולפרש את המונח "תמורה" באופן שהוסכם כי 92% מהסכומים שייגבו על-ידי המועצה כהיטלי פיתוח, ישמשו כ"קופה" למימון העבודות בכללותן, בעוד ששכר טרחת החברות יעמוד על שיעור של 8.5% מעלויות התכנון והביצוע של עבודות הפיתוח ויכלל בגדר אותה "קופה".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון נדחתה, תוך שהוער כי פרשנות התמורה המגיעה לחברות על פי ההסכם אינה פשוטה כלל ועיקר, וכי שתי הפרשנויות – הן זו שאומצה בפסק הבורר והן זו שאומצה בבית המשפט המחוזי – אפשריות.

47. כפי שציינתי לעיל, הפרסומים בנושא הליך הבוררות, ייחסו לתובע – במילים חריפות ביותר – ליקויים בשלושה היבטים: ראשית נטען כי עצם ייצוגו בהליך לקה בניגוד עניינים; שנית נטען כי הימנעותו מלהעיד הטתה את פסק הבורר וגרמה לבורר להכריע בניגוד לעמדת המועצה; שלישית נטען כי שני אלו (החלטת התובע לייצג והימנעותו מלהעיד) נבעו ממניע פסול ומושחת.

כפי שיפורט מיד, אף אחד מאלו לא הוכח.

48. בכל הנוגע לטענה כי עצם ייצוגה של המועצה ע"י התובע לקה בניגוד עניינים – הדבר לא הוכח ולו בדוחק.

ראשית, כפי שהובא לעיל, לא הוכחה כל מעורבות נטענת של התובע ביחסי שוחד ושחיתות, וגרסת התובע כי הכרותו עם מר רובינסון והחברות שבשליטתו וקשריו עימם לא חרגו מניהול ענייניה המשפטיים של המועצה מולם – לא נסתרה. עוד כפי שקבעתי לעיל – אף לא הוכח, ולו בדוחק, כי התובע ניסח את ההסכם בין המועצה לחברות באופן מוטה לטובת החברות, ואף לא כי חוות הדעת שנתן בשנת 2007 הייתה מוטה לטובתן.

כפי שצויין לעיל, חוות הדעת עסקה בשאלה מי צריך לשאת בעלויות התכנון, ובמסגרתה קבע התובע כי אלו צריכות לחול על לנדקו. חזרתו של התובע, במסגרת חוות הדעת, על האמירה כי התמורה לה זכאית לנדקו היא בשיעור של 92% מכספי היטלי הפיתוח אינה אלא חזרה על הוראות הסכם 2004, וכפי שקבע בית המשפט המחוזי, ניתן לפרשה כמתייחסת למונח "תמורה" במובן של "קופה" שתשמש למימון העבודות בכללותן, להבדיל מ"שכר" החברות בגין ביצוע העבודות (סעיף 59 לפסק הדין במחוזי).

אף הטענה בפרסום הראשון, כי התובע היה מצוי בניגוד עניינים "נוכח זאת שייצג לקוח בעסקיו מול מילומור-רובינסון" נטענה בעלמא, לא הובהר מיהו הלקוח אותו ייצג התובע לכאורה מול מילומור רובינסון (האם מר כלף או אדם אחר), ולא פורט דבר בעניין.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

הנתבעים גם לא הוכיחו את טענתם כי משרד הפנים ו/או מליאת המועצה התנגדו לשכור את שירותיו של התובע, וכי למרות זאת התובע המשיך ונטל חלק פעיל בהליכי הבוררות.

הנה כי כן, הנתבעים לא עמדו בנטל להוכיח כי נפל פגם כלשהו בהחלטה כי ייצוג המועצה בהליך הבוררות ייעשה ע"י התובע, שהיה יועצה המשפטי בעת תחילת הליכי הבוררות.

49. אף הטענה כי בחירתו של התובע שלא להעיד היא שהביאה לכך שהבורר קיבל את עמדת החברות, התבררה כבלתי מדוייקת, בלשון המעטה.

אכן, כעולה מפסק הבורר, אחד הנימוקים עליו ביסס הבורר את הכרעתו להעדיף את עמדת החברות, היא הימנעות המועצה מלזמן את התובע לעדות (ראו סעיפים 75-76 לפסק הבורר). אלא, שלא זו בלבד שנימוק זה היה רק אחד מני נימוקים רבים, מקריאת פסק הבורר עולה בבירור כי המשקל שניתן לנימוק זה היה נמוך, ועיקר ההנמקה להעדפתו את פרשנות החברות התבססה על נימוקים אחרים, ובראש ובראשונה על לשונו של הסכם 2004 – אשר הבורר סבר כי היא קובעת, בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים, כי התמורה המגיעה לחברות עומדת על שיעור של 92% מסכום היטלי הפיתוח שנגבו או ייגבו במקרקעין (סעיף 58 לפסק הבורר). בצד זאת, התייחס הבורר לשורה של עניינים, בהם מצא חיזוק לעמדת החברות כי זו אכן התמורה המגיעה להן, ובהם עדויות עדי המועצה מר גוזלן ומר אורן, חוות דעתו של התובע משנת 2007 (אשר בקשר אליה צויין כי אי הבאתו לעדות נזקפת לחובת המועצה) והתנהלות הצדדים לאחר חתימת ההסכם.

על כך יש להוסיף, כי בניגוד למשתמע מכותרת הפרסום השלישי שם נכתב: "הבורר אימץ הטיעון: אי העדת עו"ד יובל דמול 'זועקת לשמיים'" – בפסק הבורר לא נקבע שאי העדת התובע "זועקת לשמיים" אלא שביטוי זה הובא במסגרת סקירת טיעוני החברות (סעיף 49 לפסק הבורר), בעוד שהתייחסות הבורר למחדל דיוני זה הייתה בלשון נייטרלית (ראו סעיף 76 לפסק הבורר, שם נקבע, כי עדותו של התובע הייתה עדות רלוונטית ואי הבאתו על ידי המועצה יוצרת הנחה כי דבריו היו עלולים לפגוע בגרסת המועצה ולהחלישה, וכי ההלכות בעניין ידועות. הא ותו לא). באופן דומה, גם הטענה בפרסום השלישי כי הבורר זקף לחובת המועצה את טענות החברות בדבר "הימנעותו המכוונת" של התובע מעדות אינה נכונה, שעה שהבורר ודאי לא קבע כי הימנעות זו הייתה מכוונת, ולא קבע דבר וחצי דבר ביחס למניעיו של התובע או מניעיה של המועצה באי העדת התובע.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

הנה כי כן, לא זו בלבד שלא הוכח כי הימנעות התובע מלהעיד היא שהובילה לתוצאה כי הבורר "נאלץ" לפסוק לטובת החברות, או שהיא זו שהטתה את הכף בבוררות לטובתן, כפי שנטען בפרסומים, אלא, שלכל היותר, היה בכך כדי להוות חיזוק לעמדת החברות, אותה העדיף כבי הבורר משורה של טעמים ונימוקים שפורטו בפסק הבורר.

50. ולבסוף – גם בכל הנוגע למניע שעמד בבסיס התנהלותו של התובע במסגרת הבוררות - בהחלטתו לייצג את המועצה בהליך (תחילה לבדו ובהמשך בצד משרד בן עמי-שרקון) ובהימנעותו מלהעיד – הרי שגם בעניין זה לא הונחה כל תשתית שתבסס, ולו בדוחק, את המסקנה כי התובע נהג כפי שנהג ממניע פסול כלשהו, והטענות כי פעל מתוך רצון לגונן ולהסתיר יחסי שחיתות ושחוד של ראש המועצה ומר רובינסון, או כי עשה כן בשל בצע כסף כנטען בפרסומים, או כדי להסתיר מעורבות שלו במעשים פליליים – לא הוכחו כלל.

כפי שקבעתי לעיל, יחסי שחיתות ושחוד בהם היה מעורב התובע לא הוכחו כלל.

עוד כפי שקבעתי לעיל, לא הוכח כי נפל פגם כלשהו בייצוגה של המועצה ע"י התובע, אשר שימש במרבית התקופה כיועצה המשפטי, ואף המחדל הנטען של אי העדתו לא היה כה דרמטי בהשלכותיו כפי שניסו הנתבעים להציגו.

ודוק. ייתכן כי ניתן היה לטעון, כי הפרסום בעניין התנהלות התובע בהליך הבוררות היה הבעת דעה על התנהלות התובע בהליך משפטי (לטענת התקיימות הגנת תום הלב בהקשר זה אתייחס בהמשך). ואולם, הפרסום לווה בשורה של אמירות אשר הוצגו כעובדות מוגמרות, משל כך נקבעו הדברים ע"י הבורר, וכאלו יש לבחון אותן באספקלריה של הגנת אמת הפרסום. בפרט, הטענה שחזרה בפרסומים כאילו פעל התובע כפי שפעל בשל יחסי שחיתות ושחוד בהם היה מעורב – אינה יכולה להיות הבעת דעה והיא אף לא הוצגה ככזו, אלא כעובדה ברורה.

בהקשר זה יוער, כי במסגרת הפרסומים טענו הנתבעים לא אחת כי עדותו של התובע "נחשבה קריטית" וכי במהלך דיוני הבוררות "נרמזו יותר מפעם אחת" כי עדותו מתבקשת. אלא, שלא הובאה כל ראיה לכך. כאמור, בתצהירו העיד התובע כי מאחר שהסוגיה העיקרית שעמדה במחלוקת הייתה בקשר לפרשנות הסכם 2004 (ולא חוות דעתו משנת 2007), ומאחר שבחתימת ההסכם יוצגה המועצה ע"י ראש המועצה, בליווי עו"ד עופר שפיר – הייתה ההחלטה כי ראש המועצה הוא שיעיד בעניין. התובע הצהיר כי בשום שלב לא עלה ולא היה צורך בתצהיר מטעמו (סעיף 34 לתצהיר התובע; ראו גם בעדותו, עמ' 88, ש' 10). הנתבעים לא זימנו אף עד שנכח או

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

היה שותף בהליכי הבוררות, ולא ביקשו להגיש איזה מפרוטוקולי הדיונים על מנת להעיד על כך שהבורר או מאן דהוא רמז כי עדותו של התובע חיונית או כי הנושא עלה בכלל בדיונים עצמם (להבדיל מבפסק הבורר).

הנתבעים טענו, כי עדותו של התובע הייתה חיונית, בין היתר בהתחשב בכך שחוות דעתו הנ"ל (נ/18) הכשירה – כך טענת הנתבעים - את ההסכמים משנת 2004 לטובת מילומור-לנדקו, דבר שהוביל להוצאת מיליונים מהמועצה לטובת החברות. אלא, שכפי שקבעתי לעיל, זו אינה משמעותה של חוות הדעת, וכך אף קבע בית המשפט המחוזי. בהקשר זה יוער, כי הנתבעים טענו, כי פסק הדין במחוזי תומך בעמדתם ואף נטען כי בית המשפט ייחס לתובע אחריות למנהל בלתי תקין, בעצם זאת שנתן ידו להסכם בעייתי ואף נתן פרשנות משפטית המיטיבה עם החברות (סעיף 40 לתצהיר הנתבע). אין בידי לקבל את עמדת הנתבעים, אשר אין לה כל אחיזה בפסק הדין של בית המשפט המחוזי, אלא ההפך הוא הנכון. כאמור, בית המשפט המחוזי קבע, כי יש לפרש את המונח "תמורה" (להבדיל מ"שכר") במשמעות של "קופה" ממנה ימומנו כלל הוצאות ועלויות עבודות הפיתוח, לרבות שכר החברות. בית המשפט המחוזי אף קבע במפורש, כי יש להתייחס לחוות דעתו זו של התובע כמתיישבת עם האמור (סעיף 59 לפסק הדין). לשון אחר, בניגוד לטענת הנתבעים, לא זו בלבד שבית המשפט המחוזי לא ראה בחוות דעת התובע ככזו שמחזקת את עמדת החברות, אלא שהוא מצאה כמתיישבת עם עמדת המועצה.

גם הפניית הנתבעים (סעיפים 41-42 לתצהיר הנתבע) לסעיפים בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, משל התייחס לעניין אי העדתו של התובע בהליך הבוררות והביע עמדה כלשהי בעניין אין בה ממש, שכן הסעיפים מהם ציטטו הנתבעים הם מחלקו של פסק הדין במסגרתו הוצגו עיקרי פסק הבורר, ובית המשפט המחוזי לא הביע כל עמדה בעניין זה.

מכאן, כי גם אם ניתן היה בדיעבד להקשות מדוע לא העיד התובע בהליך, וכמובן שמותר היה לנתבעים להעלות תהיות בעניין זה ואף למתוח ביקורת על כך - הרי שלחלוטין לא הונח בסיס למסקנה כי בבסיס החלטה זו עמד מניע פסול כלשהו.

במצב דברים זה, גם אם אניח לטובת הנתבעים כי התקיימו יחסי שחיתות ושוחד בין ראש המועצה ובין מר רובינסון (וכמובן שאין בידי לקבוע דבר המרמז על כך שכן דברים אלו לא התבררו לפניי) – גם אז לא הוכח, ולו בדוחק, כי התובע עצמו פעל מתוך מניע פסול להגן על עניינם, ובוודאי שלא הוכח מניע פסול שיוחס לתובע עצמו, עד כדי קבלת שוחד תמורת הימנעותו להעיד בהליך.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

51. העולה מן המקובץ, כי גם בכל הנוגע לפרסומים בעניין התנהלותו של התובע במסגרת הליך הבוררות, לא עמדו הנתבעים בנטל המוטל עליהם להוכיח קיומה של הגנת אמת הפרסום.

וזאת יש להדגיש: האמירות שפורסמו ע"י הנתבעים בהקשר זה הן חמורות ביותר, אולי מן החמורות ביותר שניתן להטיח בכל אדם, ודאי עורך דין שנשא תפקיד ציבורי. הנתבעים לא הסתפקו בהטחת ביקורת לגיטימית או הצבת סימני שאלה, אלא טענו, נחרצות, כי התובע היה מעורב בפלילים, "התנהל באופן מושחת ומופקר", היה נגוע בניגוד עניינים חמור וקיים "יחסי שוחד פליליים וחמורים" עם מספר גורמים. על אמירות אלו, ועל אמירות בוטות וחריפות לא פחות שייחסו לתובע הטיית הליך הבוררות באופן זדוני ומכוון ואף "מכירת" (!) הליך הבוררות – חזרו הנתבעים מספר פעמים במסגרת הפרסומים, כאשר הפרסומים השני והשלישי עסקו רובם ככולם בעניינים אלו. הדברים נוסחו כעובדות נחרצות וברורות, כאמת חצובה בסלע ("האמת היא"; "אין ולא יכול להיות ספק"), ולבטח ללא כל הסתייגות.

יתרה מכך. הקורא הסביר יכול להסיק מן הפרסומים, כי הדברים כפי שתוארו בהם – כאילו הימנעות התובע מעדות, הייתה מכוונת והיא היא שהטתה את הליך הבוררות לטובת החברות – נקבעו ככאלו בפסק הבורר, כאשר לדברים אלו ודאי אין כל בסיס.

52. כאמור, הפסיקה קבעה כי מידת ההוכחה הנדרשת לצורך הוכחת טענת אמת הפרסום, עומדת ביחס ישר לחומרת הפרסום, וכאשר מיוחסים לנפגע מעשים העולים כדי עבירה פלילית, נושא המפרסם בנטל מוגבר להוכיח את אמיתות הפרסום.

מן המובא לעיל, עולה בבירור, כי לא עלה בידי הנתבעים לעמוד בנטל הנדרש להוכיח את הטענות הקשות שהפנו כלפי התובע בקשר עם התנהלותו בהליך הבוררות.

גם אם ניתן היה לומר, כי נפל דופי כלשהו בהימנעות התובע מלהעיד בהליך – והבעת דעה וביקורת בעניין זה היא בהחלט לגיטימית - הרי שמכך ועד למסקנה שהתובע פעל כפי שפעל מתוך מניע פסול כלשהו, כל שכן מתוך מניע פלילי חמור של קבלת שוחד בתמורה להטיית הליך הבוררות או לשם הסתרת מעשים פליליים נטענים שלו ושל אחרים – המרחק רב מאוד.

לפיכך אני קובעת, כי גם בכל הנוגע לפרסומים בעניין הליך הבוררות לא הוכיחו הנתבעים את התקיימות הגנת אמת הפרסום.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

ענייניו של התובע בנוגע ליזם מר כלף

53. כזכור, בפרסום הראשון נכתב בהקשר זה כי התובע "פעל עבור היזם אבי כלף, שלא שילם היטלי פיתוח כדין, וגם קיים קשרי עבודה תמוהים עם עו"ד פלדמן"; ובפרסום השני נכתב, כי התובע "ייעג את האינטרסים של איש העסקים אבי כלף, הבעלים של חברת ג.מ.א., ביחסיו עם מועצת באר יעקב – שדרשה מ-ג.מ.א. תשלומים בסך 17 מיליון ₪ בגין היטלי פיתוח. למרות חלוף השנים, חיובים אלה טרם הוסדרו כדבעי. במקביל ניהל דמול קשרי עבודה וייצוג משותפים עם עו"ד משה פלדמן (שייעג אף הוא את אבי כלף), כולל הסכמי ייצוג משותפים מול מועצת באר יעקב, לגביית ארנונה מכמה גורמים".

במאמר מוסגר יוער, כי כאמור הנתבעים לא טענו כי הדברים אליהם הפנה התובע בכתב התביעה, לרבות בעניין זה, אינם לשון הרע ולפיכך לא נדרשתי לניתוח סוגייה זו. על פניו, ייתכן כי האמירה המיוחסת לתובע בהקשר זה בפרסום הראשון, אילו עמדה לבדה, אינה בהכרח מהווה לשון הרע. עם זאת, האמור בהקשר זה, בהחלט מרמז על כך שהתובע פעל בענייניו של מר כלף בניגוד עניינים, ובמסגרת הפרסום השני, אף הובאו הדברים תחת הכותרת "ניגוד עניינים חמור", כאחת משורת דוגמאות להתנהלות פלילית של התובע.

54. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים ועיינתי היטב בראיות שהובאו לפניי, מצאתי כי גם בעניין זה לא עמדו הנתבעים בנטל להוכיח התקיימות הגנת אמת הפרסום.

55. אין חולק, כי מר אבי כלף וכן חברת ר.א.מ שבעלותו (או בבעלות אחיו) – היו במהלך הזמנים הרלוונטיים לקוחותיו של התובע.

אף אין חולק, כי בתקופה בה כיהן התובע כיועץ משפטי של המועצה המקומית באר יעקב, היו למר כלף, ולחברות שונות בשליטתו – עניינים עסקיים מול המועצה המקומית.

בכלל זאת, ר.א.מ השתתפה ואף זכתה במכרזים שפרסמה המועצה המקומית.

חברה אחרת בבעלות של מר כלף – חברת גמא – רכשה חלק מהמקרקעין שעליהם חלה תכנית בניין עיר 1517, ובמסגרת זו יזמה וקידמה פרויקט לבניית עשרות יחידות דיור, בגינו חבה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249-11 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236-12 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

בתשלום היטלי פיתוח למועצה המקומית, ואף נחתם בינה לבין המועצה המקומית הסכם להסדרת תשלום היטלי הפיתוח (נספח 10 לתצהיר רו"ח שטרית).

במסגרת הפרסומים נטען, כאמור, כי במשך שנים לא שילמה גמא היטלי פיתוח אותם חבה כלפי המועצה, בסך 17 מיליון ₪.

כפי שאפרט להלן, בכל הנוגע לחברת ר.א.מ – אף כי התובע טען בתוקף כי משך ידיו מעיסוק בענייניה כל זמן שניהן כיועץ משפטי במועצה, עלה בידי הנתבעים להוכיח, כי התובע עסק בעריכת מכרזים בהם ידע כי החברה צפויה או עשויה להשתתף ושכירים במשרדו עסקו בעניינים שונים הקשורים במכרז. יחד עם זאת, והגם שיתכן שדבק רבב בהתנהלותו של התובע בכל הנוגע לטיפול במכרזים בהם הייתה ר.א.מ מעורבת – הרי שאין די בכך כדי לבסס את הטענות שפורטו בפרסומים, בקשר לניגוד העניינים הקשור למר כלף, שכן אלו עסקו אך ורק בנושא היטלי הפיתוח, ולא הזכירו את עניינה של ר.א.מ ולו ברמז.

בכל הנוגע להתחמקותה הנטענת של גמא מתשלום היטלי פיתוח – נחה דעתי, כי גם אם יש בטענות ממש (ואיני קובעת כך), הרי שלא הוכח כלל כי התובע ייצג את גמא מול המועצה בכל הקשור להיטלי הפיתוח או בכלל, או כי פעל לטובתה בעניין זה, אשר בקשר אליו יוצגה - כפי הנראה - ע"י עו"ד פלדמן. בניגוד לנטען ע"י הנתבעים, אינני סבורה כי העובדה שעו"ד פלדמן והתובע ייצגו את המועצה המקומית במשותף בכל הנוגע לגביית מיסים עירוניים ממשרדי הביטחון והבריאות, הופכת אותם לשותפים, ולא מצאתי בסיס לטענה, כי קיימת זהות אינטרסים בין התובע לעו"ד פלדמן, ההופכת את ייצוגה של גמא ע"י עו"ד פלדמן לבעייתי מבחינת התובע או מטילה רבב בהתנהלותו. לפיכך, אף אם היה מקום לקבל את טענות הנתבעים (ואיני קובעת דבר בעניין, שכן לא גמא, לא עו"ד פלדמן ולא אבי כלף אינם צד בהליך לפניי) – כי נפל דופי בייצוגה של גמא ע"י עו"ד פלדמן בעניין היטלי הפיתוח, בין היתר בכך שהיה נתון בניגוד עניינים לאור העובדה שייצג אף את המועצה בעניינים אלו – אינני סבורה כי הדבר משליך על התנהלות התובע או מטיל דופי בהתנהלותו, ולפיכך אין בסיס לפרסומים שבוצעו נגדו בעניין זה.

אפרט את הדברים להלן.

56. בפתח הדברים אציין, כי טענות הנתבעים בהקשר זה, התבססו בעיקר על עדותו של רו"ח יעקב (קובי) שטרית, אשר כיהן כגזבר המועצה המקומית באר יעקב בין השנים 2012-2014, והוא אף מסר תצהיר מפורט מטעם הנתבעים.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

במסגרת תצהירו, סיפר רו"ח שטרית כי במהלך כהונתו כגזבר המועצה מצא ניגודי עניינים הגובלים בשחיתות מצד התובע ששימש כיועצה המשפטי, והוא חשף את הדברים, בין היתר, בפני מבקר המדינה, שהוציא בעניין דו"ח חמור. רו"ח שטרית פירט בתצהירו את הליקויים שמצא בהתנהלות התובע בכל הנוגע למכרזים בהם השתתפה ר.א.מ, וכן פירט בהרחבה דין ודברים שהתנהל בכתובים בינו לבין עו"ד פלדמן, בכל הנוגע לחבותה הנטענת של גמא בהיטלי פיתוח, כאשר לתכתובת זו היה מכותב אף התובע.

בכל הנוגע לעדותו של רו"ח שטרית, מצאתי כי יש להתייחס אליה בזהירות. מן המסמכים שהונחו לפניי עלה, כי היחסים בין רו"ח שטרית לבין ראש המועצה והתובע כיועץ משפטי היו טעונים ואף עכורים כבר מעת עבודתם המשותפת. מטבע הדברים, טוענים הנתבעים ורו"ח שטרית כי המועצה והעומד בראשה התנכלו לשטרית בשל כך שחשף את מעשי השחיתות בהם הייתה התנהלותם נגועה; בעוד התובע טען לפניי, כי התנהלותו של רו"ח שטרית הייתה כושלת ובלתי מקצועית, ובשל כך פוטר בסופו של יום מתפקידו במועצה (ראו סעיפים 73-83 לתצהיר התובע ונספחים יי-י"ד לו). כך או כך, אין חולק, כי רו"ח שטרית פוטר מעבודתו במועצה המקומית על רקע טענות לחוסר מקצועיות (עמ' 28 לפרוטוקול ש' 26-27), הוא עתר לבית הדין לעבודה נגד סיום העסקתו, וההליך הסתיים בהסכמות הצדדים כי תבוטל הודעת הפיטורין, ונקבעו ההסכמות לאופן סיומם של יחסי העבודה בין הצדדים (נספח י"ב לתצהיר התובע).

מעדותו של רו"ח שטרית לפניי עלה, כי מייד עם כניסתו לתפקיד, הוא באופן אישי שכר – בשם המועצה ועל חשבונה - את שירותיו של עו"ד דיין, לצורך מתן שירותים משפטיים לרבות בנושא היטלי פיתוח. העד טען כי עשה כן לאחר שמצא כשלים חמורים והתנהלות קלוקלת במועצה וסבר כי היועץ המשפטי מנוע מלטפל בעניין (עמ' 24 לפרוטוקול, ש' 29-31; עמ' 25 ש' 22-24). העד הוסיף, כי עו"ד דיין מסר לו חוות דעת בנושא הפיתוח, אותה טען כי העביר למשרד הפנים, אף כי לא העבירה לאיש מן המועצה (שם, ש' 28-31). בהמשך, אישר העד כי "זה לא בדיוק חוות דעת במובן המשפטי" (שם, ש' 32) ומאוחר יותר הודה כי לא העביר למשרד הפנים חוות דעת של עו"ד דיין (עמ' 26, ש' 26).

בעדותו לפניי בלטה העויינות שחש העד כלפי התובע, ו"הבטן המלאה" שיש לו בכל הקשור להתנהלות המועצה המקומית.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

57. לגופו של עניין, כאמור, בתצהירו התייחס רו"ח שטרית לשני העניינים הללו, בהם מצא טעם לפגם בהתנהלות התובע ויצא נגדה.

בכל הנוגע לעיסוקו של התובע במכרזים בהם הייתה מעורבת ר.א.מ – העד מסר כי בסמוך לאחר כניסתו לתפקיד, בחודש ינואר 2013, עת פנה אל התובע בעניינה של חברה זו, מסר לו התובע כי הוא מנוע מלייצגה עקב ניגוד עניינים, ולפיכך הועבר הטיפול ע"י מר מלמד לעו"ד אחר (סעיף 4 לתצהיר העד ונספחים 1-2 לו).

ואכן, גם מהמסמכים שצירף התובע לתצהירו עלה, כי כשנדון עניינה של ר.א.מ בוועדת המכרזים, משך ידיו מהטיפול בנושא (ראו למשל נספח ט' לתצהיר התובע). גם מר גוזלן, בעדותו לפניי, כאשר נשאל מתי נודע לו שהתובע הוא עורך דין של משפחת כלף, השיב כי הייתה סוגיה של ארנונה שהוא דווח על ידי המזכיר גזבר מר מלמן כי התובע אינו יכול לייצג ועל מנת שלא יהיה ניגוד עניינים צריך ללכת לעורך דין חיצוני, והוסיף כי לא היו עניינים של החברות של משפחת כלף עם המועצה שבהם טיפל התובע (עמ' 18, ש' 23-30).

עם זאת, כעולה מתצהירו של רו"ח שטרית, התובע ומשרדו לא משכו ידם לחלוטין מהעיסוק בנושא. התובע אישר כי היה מעורב בניסוח המכרזים, ובנוסף לכך, בעניין אחד המכרזים עו"ד ממשרדו השיבה לשאלות הבהרה באופן אשר אפשר לכאורה סטייה מתנאי הסף שנקבעו במכרז (סעיף 6-7 לתצהירו של רו"ח שטרית, ונספחים 3-4 לו). רו"ח שטרית אף טען, כי במסגרת מכרז אחר (לאספקה טכנית), אשר נוסח ע"י התובע, נקבעו תנאי סף של ניסיון ומיקום גאוגרפי, שמשמעותם, הלכה למעשה, כי ר.א.מ היא החברה היחידה שכשירה להשתתף בו (סעיפים 9-10 לתצהיר רו"ח שטרית ונספח 5 לו).

התובע העיד כי במסגרת תפקידו כיועץ משפטי במועצה הוא דיווח להנהלה על היות מר כלף לקוחו ונמנע מלטפל בענייניו של כלף מול המועצה. ביחס לטענות שהעלה רו"ח שטרית, טען התובע בתצהירו כי המכרזים אמנם הוכנו במסגרת תפקידו, אולם לא היה בכך שום פגם שכן הדבר נעשה בעצה אחת עם הנהלת המועצה ואף מול רו"ח שטרית, וגם התיקון שהתבקש נעשה על דעת מנכ"לית המועצה ועל דעת רו"ח שטרית. ההכרעה עצמה נעשתה על ידי עורכי דין אחרים. באשר לתנאי הסף של המיקום הגאוגרפי במכרז לאספקה טכנית טען התובע כי מדובר במכרז לרכישת מוצרים הנדרשים בתדירות גבוהה, ולכן מנהל הרכש ביקש לתחום את מרחק העסק מתחומי המועצה כך שהרכישות יוכלו להתבצע במהירות. התובע טען כי הטענה כי אין עסקים נוספים העומדים בתנאי הסף אינה נכונה. התובע הוסיף ופירט ביחס למכרזים נוספים בהם

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

השתתפה ר.א.מ והוא משך את ידו מטיפול בעניין, כאשר בחלק מהם לא זכתה החברה, ולעומת זאת, במכרז שפורסם בשנת 2017, שנה וחצי לאחר שהתובע סיים את כהונתו, זכתה החברה.

גם מר כלף העיד כי הוא לא שוחח עם התובע על תנאי הסף של המכרזים וכי התובע לא ישב בוועדת מכרזים בשל ניגוד עניינים, וכן העיד בכל הנוגע לתנאי בעניין המרחק כי יש עוד כמה עסקים כאלה בעיר שלפחות אחד מהם נכנס (עמ' 35, ש' 1-10). מר כלף העיד כי ר.א.מ זכתה במכרז חומרי בניין גם ב-2017, היינו לאחר שהתובע סיים את תפקידו, וכי החלה לעבוד עם המועצה, שנים רבות לפני שהתובע מונה לתפקידו כיועץ משפטי. מר כלף העיד, כי לא זכה בכל המכרזים שהגיש מ-2004, והוסיף כי גם כאשר זכה, היקף העבודה שמניבים המכרזים עם המועצה מהווה נפח קטן מאוד במחזור (עמ' 35, ש' 17-25).

58. העולה מן המקובץ, כי התובע דיווח לגורמים הרלוונטיים על ניגוד העניינים בו הוא מצוי בעניינו של מר כלף והחברות שבשליטתו, לרבות חברת ר.א.מ, וככלל נמנע מעיסוק בענייניהם. עם זאת, התובע ומשרדו כן עסקו בניסוח מכרזים אשר בהם ידע התובע כי ר.א.מ צפויה להשתתף, ואף בניסוח ותיקון תנאי הסף לבקשת מי מטעמה. בנסיבות אלו, הגם שלא הוכח כי איזה מהמכרזים "נתפר" למידותיה של ר.א.מ, ואף הוכח כי לא אחת הפסידה ר.א.מ במכרזים – עדיין נראה כי עלול להיות טעם לפגם בטיפול התובע או מי ממשרדו בעניין. זאת, אף שטענת התובע כי הוא ואיש ממשרדו לא היו מעורבים בבחינת ההצעות וההכרזה על החברה הזוכה – לא נסתרה, ורו"ח שטרית אף לא טען אחרת.

59. על אף האמור, איני סבורה שיש בכך כדי לסייע לנתבעים בהגנתם.

ראשית, אף כי יש טעם לפגם בכך שמי ממשרדו של התובע עסק בהיבטים אלו או אחרים של המכרזים בהם השתתפה ר.א.מ (אך לא היה מעורב בבחינת ההצעות ובחירת ההצעה הזוכה) ספק אם די בכך כדי להוכיח כי התובע פעל שלא כדין לקידום ענייניו של מר כלף.

ואולם יתרה מכך. כפי שציינתי לעיל, הפרסומים אודות פועלו של התובע לכאורה לקידום ענייניו של מר כלף מול המועצה, עסקו באופן בלעדי בעניין ייצוגם של כלף וחברת גמא מול המועצה בהקשר של היטלי הפיתוח ולחוב הנטען של גמא בסך 17 מיליון ₪ בגינם, ולא עסקו כלל בנושא המכרזים ו/או בחברת ר.א.מ.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

בנסיבות אלו, אף אם נפל רבב כלשהו בהתנהלות התובע בקשר עם המכרזים בהם השתתפה חברת ר.א.מ – אין בכך כדי להוכיח את אמיתות הפרסומים שביצעו הנתבעים בעניין עסקים אחרים של מר כלף, שאין להם כל קשר לעניין הנדון.

60. בכל הנוגע לענייניה של חברת גמא – ובפרט בעניין החיוב בהיטלי הפיתוח – לא הובאה כל ראיה לכך שהתובע ייצג את גמא או עסק בעניינה באופן כלשהו. ההיפך הוא הנכון. גם לשיטת הנתבעים, וכמפורט בהרחבה בתצהירו של רו"ח שטרית – מי שייצג את גמא בעניינים אלו היה עו"ד פלדמן והוא בלבד (ראו בהרחבה סעיפים 14-25 לתצהיר רו"ח שטרית).

בתצהירו, מפרט רו"ח שטרית את התכתובת שניהל עם עו"ד פלדמן בעניין החיוב בהיטלי פיתוח של חברת גמא, ומפנה אצבע מאשימה אל עו"ד פלדמן, אשר נהג לטענתו בניגוד עניינים בוטה, שעה שעו"ד ממשרדו ייצג את היזם מול המועצה באותו עניין עצמו בו הוא מייצג את המועצה. רו"ח שטרית אף מלין בתצהירו על כך שהתובע – שהיה מכותב למכתבים – לא פעל בעניין. ואולם, כאמור, אין חולק על כך שהתובע היה מנוע מטיפול בענייניו של מר כלף, כפי שאכן הצהיר ויידע גם את רו"ח שטרית. לכן לא ברור מה ציפה רו"ח שטרית כי התובע יעשה בעניין.

על כך יש להוסיף, כי רו"ח שטרית עצמו העיד, כזכור, לפניי, כי מאחר שסבר כי התובע מנוע מטיפול בנושא עקב ניגוד עניינים, שכר את שירותיו של עו"ד אחר – עו"ד דיין – לטפל בעניין (עמ' 25 לפרוטוקול ש' 22-27, ובהמשך עמ' 29 ש' 10-9). מכאן, שאף רו"ח שטרית סבר כי יש להעביר עניין זה לטיפולו של עו"ד אחר, ופעל בהתאם. כזכור, רו"ח שטרית הודה לבסוף כי בניגוד לדברים שהעיד בתחילה, לא העביר למשרד הפנים כל חוות דעת של עו"ד דיין, והוא אף לא צירף לתצהירו כל מסמך או חוות דעת שנערכו עבורו ע"י עו"ד דיין, ככל שנערכו.

61. מעבר לכך אציין, כי אף לא הוכח כי היה לחברת גמא חוב שלא שולם בגין היטלי פיתוח.

כעולה מהתכתובת שהתנהלה בין רו"ח שטרית לבין עו"ד פלדמן, בפי גמא היו טענות ביחס לחוב הנטען, בין היתר, כי חברת רסידו פי בי בע"מ, ממנה רכשה גמא את המקרקעין – שילמה היטלים ביתר, ולפיכך יש לזכותה (נספחים 13-16 לתצהיר שטרית). מר כלף העיד כי שילם את כל היטלי הפיתוח שהתבקש לשלם (עמ' 32, ש' 7-6, עמ' 35, ש' 16-17) ולא קיבל היתר בנייה עד שלא שילם את כל היטלי הפיתוח (עמ' 33, ש' 22, ש' 26).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

בנסיבות אלו, היריעה שנפרסה לפניי אינה מאפשרת מסקנה ברורה בשאלה אם אכן היה לגמא חוב בסך 17 מיליון ₪ בגין היטלי פיתוח, ובהינתן כי הנטל בעניין זה רובץ לפתחם של הנתבעים, הרי שמשמעות הדבר היא כי יש לדחות את גרסתם, שלא הוכחה.

62. הנתבע הוסיף וטען כי התובע נטל חלק בהתקשרויות שונות של חברת גמא עם המועצה, כאשר למראית עין בוצעו חלק מההליכים הפורמליים באמצעות עו"ד פלדמן. בניסיון להסוות את ניגוד העניינים נטען כי נעשה שימוש גם בעו"ד חגי שדה, שעבד כשכיר באותה עת במשרד התובע. גם טענה זו לא הוכחה.

כאמור, התובע העיד כי הוא לא ייצג את גמא מול המועצה בשום שלב, ואף מן המסמכים שצורפו לתצהירו של רו"ח שטרית עולה בבירור כי מי שייצג את גמא בעניין זה היה עו"ד פלדמן או מי ממשרדו, ועימו אף בא רו"ח שטרית בדברים בעניין זה. הטענה כי ייצוג זה ע"י עו"ד פלדמן היה "למראית עין" לא הוכחה ולו בדוחק, ואף הטענה בעניינו של עו"ד שדה (שהיה שכיר במשרדו של התובע) נטענה בעלמא ולא הובאו שום תימוכין למעורבותו.

63. הנה כי כן, לא הוכח ע"י הנתבעים כי היה לחברת גמא חוב למועצה שלא שולם וכן לא הוכח כי התובע ייצג את גמא בעניין זה מול המועצה או כי פעל עבורה בעניין זה בכל דרך אחרת. יוער, כי בעדות לפניי אישר אף הנתבע כי אין לו אסמכתא שהתובע עשה או סייע לכלף לא לשלם היטלי פיתוח, והוא לא טען זאת בפרסומים (עמ' 41, ש' 12-13).

אכן, טענה מעין זו אינה מופיעה באופן מפורש בפרסומים. אך הקורא הסביר – הקורא תחת הכותרת "ניגוד עניינים חמור", ובמסגרת שורה של דוגמאות לפעילות בעייתית ואף פלילית של התובע (כלשון הפתיח המובא לפני רשימת הדוגמאות) – את הטענה כי התובע – אשר שימש כיועץ משפטי של המועצה – פעל לקידום ענייניו של מר כלף מול המועצה, באותה נשימה בה מוזכר שחברתו של מר כלף לא שילמה היטלי פיתוח למועצה בהיקף של מיליוני ₪ – מסיק כי התובע פעל עבור כלף ולקידום ענייניו בהקשר זה.

64. לביסוס טענותיהם בדבר פעולתו של התובע עבור מר כלף וגמא זימנו הנתבעים את מר נועם ששון, חבר המועצה המקומית באר יעקב, אשר שימש בעבר כאופוזיציה לראש המועצה וכיו"ר ועדת ביקורת במועצה, ולימים חבר לראש המועצה והצטרף לקואליציה. הנתבעים ביקשו להוכיח, כי בטרם הצטרף לשורות הקואליציה, היו בפי מר ששון טענות קשות כלפי תפקודו של התובע בהקשר זה, אותן העלה בתקיפות בפני ראש המועצה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

כך, ביום 14.7.2015 כתב מר ששון מכוח תפקידו כיו"ר ועדת ביקורת מייל (8/נ), אשר נשלח לראש המועצה גוזלן ולמכותבים נוספים ובהם מבקר המדינה ומבקר המועצה, בו הציג לראש המועצה שאלות נוקבות בקשר לחברת גמא שבבעלות מר כלף, תוך שהוא מטיח בראש המועצה, כי מר כלף הוא מי ש"הביא" את התובע להיות יועץ משפטי למועצה במסגרת דיל פוליטי, כי התובע מייצג את מר כלף למעלה מעשור לרבות בעניין הסכם הפיתוח עליו חתום מטעם הקבלן, כך נטען במייל, עו"ד חגי שדה ממשרד התובע. עוד באותו מייל, דרש מר ששון לדעתם אם התובע דיווח על כך למועצה ותבע להפסיק מייד את עבודתו של התובע עם המועצה.

בו ביום, נשלח מייל נוסף ע"י מר ששון, הפעם לגזבר המועצה ומנהל הארנונה, עם העתקים למכותבים רבים נוספים, ובו שאלות דומות ביחס לתשלומי היטלים ע"י חברת ר.א.מ, וטענות דומות ביחס לקשרים שבין התובע ובין מר כלף (9/נ).

עוד הוגש מסרון ששלח מר ששון לחשב המלווה, ובו טענות קשות כלפי החשב המלווה על כי לא טיפל כיאות בטענות שהועברו אליו ביחס להוצאת כספים שלא כדין מקופת המועצה ע"י כלף וגמא (אף כי התובע לא מוזכר שם – 10/נ).

בעדותו לפניי, הסתייג העד מן הדברים ולא עמד מאחוריהם. מר ששון העיד, כי לא כל מה שכתוב במייל הוא מדוייק (עמ' 73, ש' 3; העד נשאל בעיקר על 8/נ), כי חלק מהדברים היו בגדר שמועות ורכילות (עמ' 73, ש' 7, ש' 9), כי חלק מהאמירות היו לא נכונות ונכתבו בשעת כעס (עמ' 73, ש' 10-12), וכי הוא ניפח חלק מהדברים במייל (עמ' 74, ש' 9). העד, שכיום הוא חבר קואליציה וסגן ראש המועצה, הוסיף וציין כי "שאתה באופוזיציה אתה רוצה 'לשחוט' (עמ' 73, ש' 14-15). מר ששון הדגיש, כי בניגוד למה שכתב עליו הנתבע בכתבה בעניינו, מעולם לא האשים את התובע ואת גוזלן בשוחד (עמ' 75, ש' 16-18).

לא מן הנמנע, כי כפי שטענו הנתבעים, התכחש העד לדברים שנאמרו ונכתבו על ידו בעבר, כחבר אופוזיציה, מתוך תחושת מחוייבות לראש המועצה, שכיום הוא שותפו ומכהן כסגנו. אף אין לכחד, כי עדותו של העד לקתה בקשיים לא מעטים (העד סתר את עצמו, ומסר תשובות לא ברורות, בין היתר, בשאלה אם קיבל תשובות לשאלות שהציג, בכתב או בע"פ, או אם היו תגובות למייל בכללותו – ראו בעיקר עמ' 75 לפרוטוקול).

יחד עם זאת, אין בכך כדי לסייע לנתבעים, שכן הדברים שנכתבו בפניות העד לראש המועצה בשעתו – גם כשלעצמם ואלמלא חזר בו מהם בעדותו – אין בהם דבר מעבר לשמועות ולא ברור כלל על מה התבססו.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 23249-11-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 43236-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16500-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

65. טענה נוספת שהעלה הנתבע בתצהירו היא כי התובע או בני משפחתו ומקורבים נוספים רכשו דירות בתנאים מיוחדים בפרויקט שהקים היזם אבי כלף, למענו פעל התובע תוך ניגוד עניינים. נטען כי "יחסי השוחד" באים לידי ביטוי גם בעסקאות הללו בהן רב הנסתר על הגלוי. יצוין, כי בנוגע לעניין זה, בין היתר, פרסם הנתבע כתבה נוספת מיום 21.12.2017 (נספח 2 לתצהיר הנתבע), אשר לא הייתה חלק מן התביעה שלפניי.

גם טענה זו לא הוכחה. התובע העיד כי הוא לא רכש דירות ממר כלף, וכי בתו רכשה עם בן זוגה לאחר נישואיה דירה בפרוייקט שבנה מר כלף, תמורתה שילמו המחיר כנדרש בסך של 1.37 מיליון ש"ח. בתו של התובע – אשר זומנה לעדות ע"י הנתבעים – העידה כי זה הסכום ששילמה (עמי' 30, ש' 27). לא הובאה כל ראיה כי מדובר ב"תנאים מיוחדים" או כי מקורבים נוספים לתובע רכשו דירות בפרוייקט, כך שכאמור הטענה לא הוכחה.

66. העולה מן המקובץ, כי גם ביחס לטענות שהובאו בפרסומים נגד התובע בעניינו של מר כלף – לא עלה בידי הנתבעים להוכיח כי עומדת להם הגנת אמת הפרסום.

כפי שהוער לעיל, בכל הנוגע לעניין זה היה הכתוב בפרסום הראשון מרומז- לא נטען מפורשות כי התובע פעל לביטול היטלי הפיתוח בהם חוייב היזם, אלא רק כי "פעל עבור היזם אבי כלף, שלא שילם היטלי פיתוח כדין", ואף לא נטען כי התובע ייצג את מר כלף בעניין זה. ואולם, במסגרת הפרסום השני (אשר אמנם אף בו לא נכתב כי התובע ייצג את מר כלף בעניין זה אלא כי קיים קשרי עבודה משותפים עם עו"ד פלדמן אשר ייצג את מר כלף) - נכתב במפורש כי התובע "ייצג את האינטרסים של איש העסקים אבי כלף, הבעלים של חברת גמא, ביחסיו עם מועצת באר יעקב – שדרשה מ-ג.מ.א תשלומים בסך 17 מיליון ₪ בגין היטלי פיתוח" (אשר חרף חלוף הזמן לא הוסדרו). כאמור, אני סבורה, כי הקורא הסביר הקורא את המשפט המצוטט בהקשרו – כחלק ממסכת המציגה את פעולתו של התובע בניגוד עניינים חמור - מניח כי אכן זה היה נושא הייצוג, שעה שכאמור לא כך היה ואף לא הוכח כי התובע ייצג את האינטרסים של גמא ביחסיה עם המועצה בכל הקשר אחר.

לפיכך אני קובעת, כי גם בעניין זה לא הוכיחו הנתבעים התקיימות הגנת אמת הפרסום.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

קשרי עבודה של התובע עם עו"ד פלדמן

67. כזכור, בפרסום הראשון נכתב בהקשר זה, כי התובע "קיים קשרי עבודה תמוהים עם עו"ד פלדמן". בפרסום השני, נטען כי התובע "ייצג את האינטרסים של איש העסקים אבי כלף, הבעלים של חברת ג.מ.א., ביחסיו עם מועצת באר יעקב – שדרשה מ-ג.מ.א. תשלומים בסך 17 מיליון ₪ בגין היטלי פיתוח. למרות חלוף השנים, חיובים אלה טרם הוסדרו כדבעי. במקביל ניהל דמול קשרי עבודה וייצוג משותפים עם עו"ד משה פלדמן (שייצג אף הוא את אבי כלף), כולל הסכמי ייצוג משותפים מול מועצת באר יעקב, לגביית ארנונה מכמה גורמים".

כפי שאפרט להלן, ביחס לחלקים אלו של הפרסום, העוסקים בקשרי עבודה תמוהים לכאורה של התובע עם עו"ד פלדמן, עלה בידי הנתבעים להוכיח כי הדברים חוסים תחת הגנת אמת הפרסום.

ודוק. לחלוטין לא הוכח – כפי שנטען בהרחבה מפי הנתבעים במהלך החקירות ובסיכומים – כי התקיימו יחסי שוחד בין התובע לבין עו"ד פלדמן. יחד עם זאת, מאחר ולשון הפרסום בעניין זה הייתה מסוייגת, וייחסה לתובע רק "יחסי עבודה תמוהים" עם עו"ד פלדמן, הרי שדי בסימני השאלה אותם עלה בידי הנתבעים להוכיח כי מרחפים מעל יחסי העבודה בין השניים, כדי להקנות לפרסום את הגנת האמת.

68. בפתח הדברים אחזור ואדגיש, כי עו"ד פלדמן אינו צד לתיק, ושאלת תוקף ההסכמים בינו לבין המועצה ו/או כשרות יחסיו והתנהלותו עימה ו/או עם מר כלף אינה עומדת לדיון לפניי, אלא ככל שהיא נדרשת לצורך הכרעה בדבר הפרסומים בעניינו של התובע.

לפיכך, ואף שהנתבעים טענו – בהרחבה יתרה – ביחס לכשלים שונים שנפלו בהתנהלותו של עו"ד פלדמן – לרבות בעניין ניגוד העניינים בו היה עו"ד פלדמן מצוי בכל הנוגע לייצוגו את מר כלף בעניין היטלי הפיתוח וכיוצ"ב – אין בדעתי להידרש לדברים, אלא ככל שהם נדרשים לצורך ההכרעה בהליך זה.

כפי שציינתי לעיל, חרף טענתם הכללית והגורפת של הנתבעים כי כלל פעולותיו של עו"ד פלדמן והתקשרותו עם המועצה המקומית נעשו תחת חסותו או על דעתו של התובע כיועצה המשפטי של המועצה – לא שוכנעתי כי הוכח שכך היה. אף לא הוכח כי התובע ועו"ד פלדמן הם ידידים או שותפים, או כי התקיימה ביניהם שותפות או זהות אינטרסים, מעבר להסכם שכר הטרחה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

המשותף עליו חתמו עם המועצה בעניין העמקת הגבייה ממשרדי הממשלה. לא הוכח כי שיתוף פעולה זה התפרס לתחומים אחרים, ולא מצאתי בסיס לטענה כי יש לראות בהם שותפים או בעלי אינטרסים משותפים בעניינים אחרים, עד כדי כך שהתובע היה מנוע מעיסוק בענייניו של עו"ד פלדמן עקב ניגוד עניינים, כפי שטענו הנתבעים. כל שכן שלא מצאתי כי כלל הטענות והמעשים המיוחסים לעו"ד פלדמן ניתנים לייחוס מניה וביה גם לתובע כפי שמבקשים הנתבעים לטעון, ומכאן אף כי לא מצאתי כי כלל הטענות שהופנו כלפי עו"ד פלדמן רלוונטיות להליך זה. לפיכך, אתייחס להלן רק לדברים שרלוונטיים לתובע ולפרסומים כנגדו.

69. זאת ועוד. הנתבעים טענו רבות בעניין אישורו של התובע כיועץ משפטי את הסכמי שכר הטרחה אשר נחתמו בין המועצה לבין עו"ד פלדמן, אך אף לנושא זה לא מצאתי כי יש מקום או צורך להידרש בהרחבה, שעה שהעניין תלוי ועומד בתביעה המתבררת בין שני צדדים אלו, שאינם ולא היו צד להליך לפניי. זאת, בין היתר, בהתחשב בעובדה שגם אילו הייתי מקבלת את טענות הנתבעים בעניין זה במלואן, הרי שלא היה די בכך כדי להוכיח קיומם של יחסי שחיתות ושחוד באופן המקנה הגנה גם לחלקים אחרים של הפרסום.

70. סימני השאלה אותם עלה בידי הנתבעים להציב בנוגע ליחסי העבודה בין התובע לבין עו"ד פלדמן נוגעים בעיקר לענייניו של הסכם שכר הטרחה המשותף, שנחתם בין המועצה המקומית מצד אחד, לבין עו"ד פלדמן והתובע מצד שני (והוא יכונה להלן: הסכם שכר הטרחה המשותף).

71. בכל הנוגע להסכם שכר הטרחה המשותף (נספח 3 לתצהיר הנתבע), אין חולק, כי הסכם כאמור נחתם, הגם שלא ברור בדיוק מתי, שכן אין ההסכם נושא תאריך.

על פי ההסכם, התובע ועו"ד פלדמן ייצגו את המועצה מול משרדי הבטחון והבריאות בהליכים לגביית תשלומי מיסים והיטלים שונים. הנתבעים טענו, כי ההסכם יצא אל הפועל למרות טענות שונות שהועלו מצד גורמים בתוך המועצה ובהנהלת המועצה, אולם טענה זו לא הוכחה. לטענת הנתבעים, ההסכם גילם פוטנציאל לשכ"ט בהיקף של 2 מיליון ₪, ולמרות זאת התובע לא דאג לחייב מכרז כדון, וזאת תוך ניגוד אינטרסים ברור. עוד טענו הנתבעים, כי משמעות העובדה שההסכם אינו נושא תאריך היא, שמדובר בהכשר בדיעבד לפעולות שבוצעו בחלקן.

התובע הצהיר, כי עו"ד פלדמן ייצג בעבר את לנדקו (עוד כשהייתה לור"ם), ולאחר הסכם 2004, מונה לטפל בגביית היטלי פיתוח מהיזמים עבור המועצה. בעדותו לפניי, העיד התובע, כי שכר טרחת עו"ד היה אמור לרדת מהיטלי הפיתוח, ובעוד שקודם נגבו היטלי הפיתוח ע"י לור"ם

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249-11 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236-12 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500-12 דמול נ' יצחק ואח'

ולנדקו, והן אלו שהיו אמורות לשאת בשכר טרחתו של עו"ד פלדמן; הרי שלאחר הסכם 2004 המועצה היא שגבתה את היטלי הפיתוח ולכן גם נשאה בשכר הטרחה (עמ' 90 לפרוטוקול, ש' 20-26; דברים דומים העיד עו"ד פלדמן – ראו עמ' 56-57 לפרוטוקול), בהתאם להסכם שנחתם בין עו"ד פלדמן למועצה.

בהמשך, מסרה המועצה לעו"ד פלדמן שירותים משפטיים נוספים לרבות הטיפול בהגדלת חיובי הארנונה ממשרד הבריאות. התובע העיד, כי לבקשת ראש המועצה חולקה העבודה בין משרד התובע לבין משרד עו"ד פלדמן כך שמשרד התובע טיפל בנושא הגדלת חיובי הארנונה מול משרד הביטחון ועו"ד פלדמן טיפל בנושא מול משרד הבריאות, כאשר התמורה שהתקבלה חולקה בין השניים בחלקים שווים. התובע הוסיף והעיד כי פרט לעניינה של המועצה לא היו בינו ובין משרד פלדמן קשרים עסקיים.

התובע טען כי הטענות בכל הקשור לניצול מעמדו לרעה או חתימה בדיעבד הן שקר. הסכמי שכר טרחה אינם מצריכים את אישור המועצה אולם מידע זה גלוי בפני כל חבר מועצה. מדובר בהסכם על בסיס הצלחה בלבד שנחתם כדין.

72. אף לאחר שנתתי דעתי להסברי התובע בעניין זה, אני סבורה, כי הוכח במאזן ההסתברויות כי קיימים קשיים מהותיים בהסכם שכר הטרחה המשותף, באופן המביא למסקנה כי הגדרת יחסי העבודה בין התובע לעו"ד פלדמן בפרסום כ"תמוהים" חוסה תחת הגנת אמת הפרסום.

73. כידוע, על פי ההלכה הפסוקה, כאשר מדובר בפרסום אודות אנשים הנושאים תפקיד או משרה ציבוריים, עולה חשיבותו של חופש הביטוי, שכן אלו מוחזקים כמי שנוטלים על עצמם, מעצם מעמדם ותפקידם, סיכונים אלו (ראו, בין השאר, ע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא, פ"ד מג(3) 840 (1989) (להלן: עניין אבנרי); ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558 (2004); ע"א 89/04 יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי (4.8.2008)).

זו צריכה להיות אף נקודת המוצא לבחינת ענייננו, שעה שהנתבעים בפרסומים ביקרו את התנהלותו של התובע כיועץ משפטי של רשות ציבורית, המהווה שומר סף שתפקידו למנוע שחיתויות ולהקפיד על כללי מנהל תקין.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

74. אין חולק, כאמור, כי נחתם בין המועצה לבין התובע ועו"ד פלדמן הסכם שכר טרחה לטיפול בעניין משפטי (העמקת הגבייה ממשרדי הממשלה), וזאת מבלי שנערך מכרז, מבלי שנבדקו הצעות נוספות, ומבלי שההתקשרות אושרה ע"י מליאת המועצה.

אין לי צורך להכריע במחלוקת בין הצדדים מהו התהליך המדויק אשר במסגרתו היה צריך לאשר את ההסכם והאם היתה חובה לערוך מכרז או לקבל הצעות נוספות אם לאו. בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי), תשל"ו-1975 לא תתקשר רשות מקומית בחוזה בכתב, אלא לאחר שקיבלה חוות דעת משפטית בכתב על העסקה. בעניין זה אציין, כי לא יכולה להישמע כל טענה מפי התובע כאילו אין נדרשת חוות דעת משפטית להתקשרויות עם יועצים משפטיים, שעה שהוא עצמו, במכתבו לרו"ח שטרית מיום 24.4.2013, העמידו על החובה להתייעץ ולקבל את אישור היועץ המשפטי בכל החלטה בדבר שכירת יועצים משפטיים ובחתימה על הסכמים עימם (ראו סעיף 7 למכתב הנ"ל, שצורף כנספח 7 לתצהירו של רו"ח שטרית).

75. פשיטא, כי מקום שבו אין היועץ המשפטי הקבוע של המועצה יכול ליתן חוות דעת משפטית על העסקה, בהיותו מצוי בניגוד עניינים לאור העובדה שמדובר בהסכם שכר טרחה שנחתם עימו – הרי שיש לפעול לקבלת חוות דעת משפטית של עו"ד אחר, כפי שנעשה, בין היתר, במקרים בהם נדרשה חוות דעת משפטית להתקשרויות עם מר כלף וכפי שנעשה בעניינים אחרים.

והנה, על פניו, נראה כי ההסכם המשותף שנחתם בין המועצה לבין התובע ועו"ד פלדמן – לא עבר ביקורת משפטית, ולא התקבלה חוות דעת משפטית לגביו. התובע כלל לא טען אחרת.

76. מר גוזלן טען בעדותו כי מי שייצג את המועצה לצורך החתימה על ההסכם הוא הגזבר/מזכיר מר מלמן (עמ' 20, ש' 4-5) וכן הוסיף והעיד "על מנת להקשר בהסכם עם פלדמן וינוגרד בהתאם לנהלי משרד פנים נדרש אישור יועץ משפטי, לשאלת ביהמ"ש מי נתן את אישור הזה משיב ההתנהלות שלנו היתה תקינה אני לא זוכר, לשאלת ביהמ"ש האם יכול להיות שהתובע נתן את האישור אני משיב שאני לא זוכר. יכול להיות שמישהו אחר נתן את האישור, משיב מי שטפל היה מלמן שהוא היה גזבר. תמיד אני חותם לאחר שיעקב מלמן ויועהמ"ש נתנו אישורים" (עמ' 21, ש' 5-10). מר גוזלן הוסיף והעיד כי אינו זוכר אם בהעדר אפשרות לקבל אישור להתקשרות מהיועץ המשפטי בהיותו מעורב בעצמו בהתקשרות הועבר הסכם זה לוועדת התקשרויות או למליאת המועצה (עמ' 23, ש' 2-3). בנוגע לשאלה כיצד נבחרו דווקא התובע ופלדמן לייצג את המועצה בעניינים הקבועים בהסכם, מר גוזלן העיד כי אינו זוכר האם פורסמה מודעה בעיתון משחלפו עשר שנים וכי הוא חושב שמלמן תמיד עשה זאת (עמ' 23, ש' 23-25).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

התובע עצמו, כאמור, לא הביא כל ראיה בעניין, ולא הפנה כל שאלה בעניין למר גוזלן או למר מלמן שהעידו שניהם לפני מטעם הנתבעים ועמדה לו הזכות לחקור אותם בחקירה נגדית. התובע טען באופן סתמי כי משמדובר בהסכם שכר טרחה "על בסיס הצלחה" אין בכך פגם. אין בידי לקבל עמדה זו שאין לה שום אחיזה בדין או בהיגיון. ברי, כי גם כאשר מדובר בהסכם על בסיס הצלחה, מחוייבת הרשות המקומית לפעול על פי כללי מנהל תקין וברי כי לא ניתן לאשר את ההסכם כלאחר יד. ודאי שכך הוא, שעה שמדובר בהסכם למתן שירותים משפטיים לרשות ציבורית בהיקפים נכבדים (ואין חולק כי הסכם שכר טרחה זה הניב לעוה"ד שכר טרחה בהיקף של מאות אלפי ₪ - ראו נ/3), אשר נחתם בין הרשות לבין שני עורכי דין שאחד מהם ייצגה בעבר בעניינים דומים והאחר משמש כיועצה המשפטי – ולא סביר כי הסכם כזה לא יאושר במסגרת הליך מסודר – בין ע"י יועץ משפטי חיצוני שיחווה דעה לעניין זה, בין במליאת המועצה, ובין בכל דרך אחרת.

77. על כך יש להוסיף, כי קיימת תמיהה בבחירה ששני עורכי הדין ייצגו יחד את הרשות בעניינים אלו, הגם שהובא לכך הסבר מסויים ע"י עו"ד פלדמן כמפורט לעיל. בעניין זה, העיד עו"ד פלדמן, כי לא הכיר את התובע קודם ולא עבד איתו אך הוא נדרש ע"י המועצה לנהל את תיקי הארנונה נגד משרד הבריאות ומשרד הביטחון בשיתוף עם התובע, דבר שלא מצא חן בעיניו, אך הוא נאלץ להסכים לו בהיות המועצה לקוח שפרנס אותו משך שנים (ראו עמ' 53 לפרוטוקול, ש' 12-33, עמ' 54, ש' 1-10). עו"ד פלדמן העיד, כי הסכם שכר הטרחה המשותף החליף הסכם קודם שהיה לו עם המועצה שעסק בהעמקת גבייה, וכלל בקשה לצרף את התובע (עמ' 53, ש' 21-22, ש' 24-25).

עוד יש להעיר, כי קיים אף קושי מהותי בכך שההסכם אינו נושא תאריך. במהלך עדותו לפני, ניסה עו"ד פלדמן לשחזר בשיחה עם משרדו את מועד חתימת ההסכם והשיב כי הדבר היה ביולי 2008 (עמ' 55, ש' 42-43). הסכם הפשרה של המועצה עם משרד הביטחון נחתם חודשים ספורים לאחר מכן, ביום 30.11.2008 (ראו מכתב התובע לעו"ד פלדמן מיום 17.11.2013 שכותרתו "ביקורת כספים" (נ/3)). הגם שהדבר לא בלתי אפשרי, נראה כי מדובר בפרק זמן קצר למדי לניהול מגעים ממצים מול משרד הביטחון עד כדי חתימה על הסכם פשרה לאחר אישור כל הגורמים הנדרשים, כל שכן אם ננקטו הליכים משפטיים.

כמובן שאין בידי לקבוע מסקנה נחרצת בעניין, אך כאמור, לכל הפחות ניתן לומר שמתעוררת תמיהה בעניין זה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 23249-11-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 43236-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16500-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

78. העולה מן המקובץ, כי עלה בידי הנתבעים להצביע על קשיים מהותיים בכל הנוגע להסכם שכר הטרחה המשותף שנחתם בין המועצה המקומית לבין התובע ועו"ד פלדמן.

בנסיבות אלו, ובהתחשב באמור לעיל, כי מדובר בפרסום אודות התנהלות התובע בתפקיד ציבורי, אני סבורה כי די בכך כדי להקים לנתבעים הגנה ביחס לחלק זה של הפרסום.

79. לא נעלם מעיניי, כי הפרסום בעניין יחסי העבודה התמוהים בין התובע לבין עו"ד פלדמן (הן בפרסום הראשון והן בפרסום השני) נאמר בצמידות ובהקשר לעניינו של מר כלף וחובה של גמא בגין היטלי הפיתוח. כפי שקבעתי לעיל, התהיות שכן עלה בידי הנתבעים להצביע עליהן אינן קשורות לעניין זה כלל ועיקר, ובכל הנוגע לעניין זה מצאתי כי לא עלה בידי הנתבעים להוכיח כי נפל רבב בהתנהלות התובע.

ואולם, על אף האמור, סבורני, כי להבדיל מן הקישור שנעשה בין ייצוגו של התובע את מר כלף לסוגיית החיוב בהיטלי הפיתוח, הרי שבכל הנוגע לקשרי העבודה התמוהים בין התובע לבין עו"ד פלדמן, רואה הקורא הסביר של הפרסום בסוגייה זו כעניין נפרד העומד בפני עצמו. לפיכך, ובהתחשב במכלול נסיבות העניין, ובהן כי הלשון שנקטה בעניין זה הייתה מתונה יחסית ("תמוהים" ולא חלילה "מושחתים" כפי שנכתב בהקשרים אחרים), ובכך שמדובר בביקורת על יועץ משפטי בתפקיד ציבורי – סבורני כי הכף נוטה לטובת המסקנה כי חלק זה של הפרסום חוסה תחת הגנת החוק.

80. יחד עם זאת, ואף שמצאתי, כאמור, תמיהות, בכל הנוגע להתקשרות בהסכם שכר הטרחה המשותף, הטענה שנטענה בסיכומים, כאילו מדובר ב"שלמונים" לא הוכחה ולו בדוחק. אין חולק, כי תמורת שכר הטרחה שקיבלו, ביצעו התובע ועו"ד פלדמן עבודה משפטית בייצוג המועצה מול משרדי הממשלה לצורך גביית כספים המגיעים לה מהם, ושכר הטרחה שולם להם, כמוסכם, על בסיס הצלחה, ובאחוזים מן הסכומים שנגבו.

81. לאור המסקנה אליה הגעתי ביחס להסכם המשותף, הרי שאין צורך להידרש לעומק לטענות נוספות שהעלו הנתבעים בעניין היחסים בין התובע לעו"ד פלדמן.

כפי שכבר הזכרתי לעיל, הנתבעים עסקו בהרחבה בשאלה האם אישר התובע כיועץ משפטי של המועצה המקומית, את הסכמי שכר הטרחה שנחתמו בינה לבין עו"ד פלדמן, והאם אישור זה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 23249-11-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 43236-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16500-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

היה כדין. הנתבעים חזרו וטענו בסיכומים, כי הסכמי שכר הטרחה בין המועצה לעו"ד פלדמן היו בעייתיים ובלתי חוקיים (אף כי לא הובהר על אילו ראיות מבוססת טענה זו).

עניין זה מצוי במרכזו של ההליך המשפטי המתנהל בין עו"ד פלדמן למועצה המקומית, והתלוי ועומד בבית המשפט המחוזי מרכז. בנסיבות אלו, וכאשר ההכרעה בעניין זה אינה נדרשת לצורך ההליך שלפניי, לא מצאתי להידרש לו בהרחבה.

אעיר, כי אכן עפ"י מרבית הראיות שהובאו לפניי, אושרו שלושת הסכמי שכר הטרחה שנחתמו בין המועצה לבין עו"ד פלדמן בעניין היטלי הפיתוח ע"י התובע (ולא רק אחד מהם שעליו התנוססה חתימתו; ראו, בין השאר, בעדותו של עו"ד פלדמן - עמ' 58 לפרוטוקול, ש' 9-15; וכן ראו נ/18 ו-נ/19 מיום 17.5.2020, שהם תצהירי ה"ה מר גוזלן ומר מלמן כפי שהוגשו בתביעה המתנהלת בין עו"ד פלדמן לבין המועצה, ובה הצהירו השניים כי כלל ההסכמים אושרו ע"י התובע במסגרת תפקידו כיועץ משפטי של המועצה. יוער, כי עפ"י הפרוטוקול שהוצג לפניי, בדיון שהתנהל בתביעה בין עו"ד פלדמן למועצה ביום 28.1.2020 הודיעה המועצה שאין היא עומדת עוד על טענתה בדבר אי חוקיות שני ההסכמים עליהם לא מתנוססת חתימת התובע – ראו נ/22).

ואולם, לא מצאתי כי בכך יש כדי לסייע לנתבעים. גם אם אושרו הסכמי שכר הטרחה בין עו"ד פלדמן למועצה ע"י התובע בהליך שאינו לחלוטין תקין (והדבר לא הוכח שכן לא הובאה כל ראיה בעניין אלא רק הפנייה לכתבי טענות), הרי שלכל היותר יש בכך כדי להקנות הגנה לפרסום שעניינו קיומם של יחסי עבודה תמוהים בין התובע לעו"ד פלדמן (אשר ממילא קבעתי כי הוא נהנה מהגנה), אך אין בכך כדי לבסס טענה לקיומם של יחסי שחיתות ושוחד, שלא הובאה להם כל ראיה – לא בעניין יחסיו של התובע עם עו"ד פלדמן, ולא בכלל. ואזכיר, כי בפרסומים – להבדיל מן הנטען בהרחבה בסיכומי הנתבעים - יוחסה לתובע מעורבות ביחסי שחיתות ושוחד בהקשרים אחרים, ולא בקשר ליחסיו עם עו"ד פלדמן.

בכל הנוגע להסכמי שכר טרחה בעניינים אחרים, הרי שאכן הוגשו מטעם הנתבעים שורה של הצעות שכר טרחה שהגיש פלדמן למועצה, אשר לא הובהר לחלוטין האופן בו אושרו (נ/12-נ/17). במכתבו של התובע לעו"ד פלדמן מיום 17.11.2013 שכותרתו "ביקורת כספים" (נ/3), פורטו ההסכמים מכוחם שולם לפלדמן שכר טרחה (ראו גם בעדות התובע, עמ' 85-86). חלק מהמוצגים שהוגשו לא נזכרו במכתב והתובע לא זכר אותם, וחלקם מפורטים במכתב (בסעיפים 9 (שם ככל הנראה נפלה טעות סופר בנוגע לשנת ההסכם), 10, 12, 13 בהתייחס לנ/12, נ/12, נ/13, נ/14), ולגביהם נרשם במכתב כי הם אושרו על ידי ה"ה גוזלן ומלמן, אך הם לא היו חתומים על ידי

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 23249-11-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 43236-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16500-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

התובע. ואולם, בין אם הסכמים אלו אושרו ע"י התובע ובין אם לאו, אין בכך כדי לסייע לנתבעים, שכן לא הוכח, ולו בדוחק, כי ההסכמים או אישורם היו בניגוד לדין. כך או כך, הטענה שנטענה מפי הנתבעים בהליך (ואינה חלק מן הפרסומים המקוריים), כאילו התובע "סידר" לעו"ד פלדמן עבודה או נתן יד להסכמים בעייתיים עימו אם בחתימתו האישית ואם בהימנעות מכוונת - לא הוכחה כלל. כל שכן, שלא הוכח ה"חשד" שהועלה בעלמא בתצהיר הנתבע אך נזנח בסיכומים, כי התובע קיבל כספים ממשרדו של פלדמן כ"עמלה" בגין "סידור" עבודה למשרדו.

טענות נוספות שהעלו הנתבעים בעניין היחסים בין התובע לבין עו"ד פלדמן, המרמזות על קיומם של יחסי שחיתות ושוחד – לא הוכחו ולפיכך מצאתי לדחותן.

82. הנה כי כן, בקשר ליחסי העבודה בין התובע לעו"ד פלדמן, מצאתי כי הפרסום, אשר ייחס לתובע קיום "יחסי עבודה תמוהים" עם עו"ד פלדמן – חוסה תחת הגנת אמת הפרסום.

יחד עם זאת, ובניגוד ברור למה שנטען ע"י הנתבעים בסיכומיהם, לא מצאתי כי טיפולו של התובע בהתקשרויות בין עו"ד פלדמן למועצה נעשה בניגוד עניינים, לא מצאתי כי הוכח כי טיפולו בעניינים אלו היה נגוע באי חוקיות, וכל שכן שלא הונחה תשתית שתבסס מסקנה בדבר קיומם של יחסי שחיתות ושוחד.

האם חוסים הפרסומים תחת הגנת תום הלב

83. כפי שפורט בהרחבה לעיל בנוגע לכל אחד מן העניינים מושא הפרסומים, הנתבעים לא הרימו את הנטל להוכיח את אמיתות הפרסומים ולפיכך לא עומדת להם הגנת סעיף 14 לחוק, וזאת, למעט לעניין הפרסום בדבר קיום "קשרי עבודה תמוהים" בין התובע לעו"ד פלדמן, לגביו כפי שקבעתי לעיל הוכח כי הדברים חוסים תחת הגנת אמת הפרסום.

נוסף להגנת אמת הפרסום, טענו הנתבעים אף כי הפרסומים חוסים תחת הגנת תום הלב, ולכך אדרש להלן.

84. סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע קובע, בחלופות הרלוונטיות, כדלקמן:

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249-11 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236-12 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

...

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

(5) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע –

(א) כבעל דין, כבא כוחו של בעל-דין או כעד בישיבה פומבית של דיון

כאמור בסעיף 13(5), ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21, או

(ב) כאדם שענינו משמש נושא לחקירה, כבא כוחו של אדם כזה או כעד

בישיבה פומבית של ועדת חקירה כאמור בסעיף 13(6),

או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

להבדיל מהגנת אמת הפרסום, תחולתה של הגנת תום הלב אינה תלויה באמיתות הדברים שפורסמו. על כן הגנה זו תהא רלוונטית בדרך כלל במקרים שבהם הפרסום אינו אמת או שמסיבות שונות לא ניתן להוכיח כי הוא אמת.

85. כפי שנקבע בהלכה הפסוקה, חוק איסור לשון הרע נועד לספק מענה להתנגשות הזכויות שנוצרת מקום שנעשה פרסום הכרוך בלשון הרע, ולאזן, בדרך כלל, בין הזכות לשם טוב המוכרת כזכות יסוד חוקתית מכוח חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, לבין אינטרסים מוגנים אחרים, ובראשם חופש הביטוי, אשר אף הוא מוכר כזכות חוקתית (דני"א דיין; עניין אבנרי). ההגנות הקבועות בחוק נועדו לקבוע איזון עדין בין השמירה על שמו הטוב של אדם לבין אינטרסים מוגנים אחרים, הגוברים לעיתים על הזכות לשם טוב, ומצדיקים מתן הגנה לפרסומים, שיש עניין חברתי וציבורי בפרסומם, ולפיכך יש הצדקה להגן על המבצעים אותם, שלא יעמדו בפני הסיכון של תביעה בגין לשון הרע.

בכל הנוגע להגנות תום הלב הקבועות בסעיף 15 לחוק, על חלופותיו, נפסק כי "ההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע מבטאות כאמור את נקודות האיזון שקבע המחוקק בין הערכים המוגנים בגדרו. לכל אחת מן ההגנות ייחוד משלה והיא מכוונת להגן על ערכים מסוימים. הגנת תום הלב, הקבועה בסעיף 15 לחוק, קמה לנתבע בהתקיים שני תנאים מצטברים. האחד הוא כי הנתבע עשה את הפרסום

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

בתום לב, והשני הוא כי הפרסום נעשה באחת הנסיבות המנויות בסעיפי המשנה של סעיף 15 לחוק. החלופות שבסעיפי המשנה משקפות קשת רחבה של נסיבות שבהן אף אם לא הוכחו תנאי הגנת אמת הפרסום, מוצדק כי הפרסום ייהנה מהגנה. בכך ניתן ביטוי לאינטרסים שונים, נוספים על האינטרסים שביסוד הגנת אמת הפרסום, אשר ראויים להגנה, אף במחיר של פגיעה בשם הטוב של הנפגע (ולעיתים גם בזכויות אחרות). בכל אחת מן החלופות הקבועות בסעיפי המשנה של סעיף 15 לחוק ניתן ביטוי לאינטרס אחר. " (דנ"א דיין, סעיף 43 לפסק דינו של הנשיא (בדימוס) גרוניס).

הגנת סעיף 215(2)

86. כמצוטט לעיל, סעיף 215(2) מקנה הגנה לפרסום שבוצע בתום לב, מכוח חובה חוקית חברתית או מוסרית. בהלכת דיין (דנ"א דיין הנזכר לעיל, בעקבות עא 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין – אורבך (8.2.2012) (להלן: ע"א דיין)) נדונה בהרחבה תחולת חלופה זו על פרסומים המבוצעים ע"י כלי תקשורת, אשר כונתה הגנת העיתונאות האחראית.

בהלכת דיין, נקבע, כי בפרשנות סעיף 215(2) בהקשר של פרסום עיתונאי יש ליתן משקל לחופש העיתונות ולתפקידה של העיתונות המודרנית בחברה דמוקרטית, ולהקנות הגנה לפרסומים שנעשו בתקשורת גם אם התברר בדיעבד כי אינם נכונים, וזאת, בין השאר בשל החשש להיווצרות "אפקט מצנן" על העיתונות החוקרת, אשר ימנע אף פרסומן של עובדות שהן אמת. לאור זאת נקבע, כי ראוי להכיר בחובה עיתונאית רחבה מזו שהוכרה בהלכה הפסוקה שנהגה עד אז. זאת, במקרים שבהם יש עניין ציבורי משמעותי בפרסום ותוך הצבת תנאים מתאימים אשר יבטיחו כי ההגנה תינתן רק לפרסומים זהירים ואחראיים ויהוו מחסום מפני עיתונות שלוחת רסן.

וכך קבע כב' הנשיא בדימוס גרוניס בהקשר זה :

"אף אני, בדומה לעמדה שננקטה בפסק-הדין בערעורים, סבור כי הגיעה השעה להכיר בקיומה של חובה עיתונאית במסגרת סעיף 215(2) לחוק איסור לשון הרע, אך זאת בכפוף לסייגים שימנעו הגנה על פרסומים לא אחראיים...

מקום בו מדובר בפרסום בעל אופי עיתונאי של מידע אשר טמונה בו תועלת ממשית עבור הציבור נושא שיקול זה משקל מיוחד. פרסומים מסוג זה מצויים בליבת חופש

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

הביטוי... בנוסף, מקום שמדובר בפרסומים בעלי אופי עיתונאי יש להביא בחשבון גם את כובד משקלו של חופש העיתונות....

חשיבותה של העיתונות אינה מתמצה במתן ביטוי לדעות שונות... אחת הפונקציות החשובות של כלי התקשורת השונים היא חשיפתם של אירועים ועובדות שאינם גלויים לעיני כל ואשר מצריכים לעיתים עבודת תחקיר. פרסומים מסוג זה מסתמכים לא פעם על מקורות שאינם פומביים או רשמיים ועשויה להיות בהם תועלת ייחודית לשיח הציבורי. זהו פועלה של העיתונות החוקרת....

לאור משקלם וחשיבותם של אינטרסים אלה, ראוי להבטיח את התקיימותה של עבודה עיתונאית אחראית וכי פרסומים בעלי ערך רב לציבור יראו אור. דברים אלה נכונים אף מקום שמדובר בפרסום שלא הוכחה אמיתותו באופן שיזכה את המפרסם בהגנת אמת הפרסום... יש לזכור כי העובדה שלא עלה בידי מפרסם להוכיח בבית המשפט את אמיתות הפרסום אינה מלמדת בהכרח כי הפרסום הוא שגוי (וראו בהרחבה, פסקה 26 לעיל) או כי אין בו חשיבות לציבור. אין זה ראוי להגביל את השיח הציבורי רק לביטויים שעמדו ברף המחמיר של הגנת אמת הפרסום... התפישתה לפיה ראוי להבטיח אינטרסים מוגנים נוספים מתבטאת בקביעה, בין השאר בסעיף 15 לחוק, של מגוון רחב של נסיבות בהן ניתן יהיה להגן על פרסום אף אם איננו משקף את האמת".

87. בצד דברים נכוחים אלו, הדגיש בית המשפט העליון את החשיבות בקביעת גבולות ברורים להגנה הניתנת לפרסום העיתונאי:

"יש להבהיר כי הנכונות העקרונית להרחיב את ההגנה הניתנת לפרסומים בעלי אופי עיתונאי, אין משמעה נכונות ל"פריצת הגדר" והגנה גורפת על כל פרסום שהוא. כפי שפורט בפסק-הדין בערעורים, הרחבת יתר של ההגנה עלולה לפתוח פתח מסוכן להידרדרות הנורמות העיתונאיות והמשפטיות באשר למידת הזהירות הנדרשת בעת פרסום מידע שיש בו לשון הרע. זאת במיוחד על רקע עוצמתה של העיתונות ופערי הכוחות הקיימים פעמים רבות בינה לבין מושא הפרסום. העיתונות אינה עוד אחד מן המשתתפים הרבים בשיח הציבורי....

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 23249-11-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 43236-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16500-12-16 דמול נ' יצחק ואח'

לצד ההכרח להגן על תפקודה התקין של העיתונות, החיוני לחיים הדמוקרטיים, אין להפקיר את זכויותיהם של מי שעלולים להיפגע מפרסומיה, בדגש על הזכות לשם טוב וכבוד האדם. כפי שכבר הובהר אגב הדיון בחופש הביטוי, "חופש אינו הפקרות" (ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558, 573 (2004)). פועל יוצא מכך הוא כי יש להגדיר באופן ברור את היקפה של הגנת חובת הפרסום במקרה של פרסומים עיתונאיים ואת התנאים לתחולתה. כך ניתן יהיה להבטיח כי ההגנה לא תנוצל לרעה וכי היא תינתן רק לפרסומים המגשימים את הרציונלים שבבסיסה".

88. בהמשך, ובהתחשב בעקרונות שהותוו לעיל, דן בית המשפט העליון ביסודות הנדרשים להתקיימות ההגנה, ובהם קיומו של עניין ציבורי משמעותי בתוכן הפרסום; יחסים המקימים חובה "עיתונאית" לפרסום; והתקיימות דרישת תום הלב, שהיא בעלת יסודות סובייקטיביים ואובייקטיביים.

נפסק, כי תנאי לתחולת ההגנה, היא קיומו של תום לב סובייקטיבי, במובן זה שהמפרסם מאמין באמיתות הפרסום (בזיקה להוראת סעיף 16(ב)(1) לחוק).

עוד נקבע, כי דרישת תום הלב כוללת גם מימד אובייקטיבי, המתבטא בעיקר בהצבת סטנדרט של "עיתונאות אחראית", הדורשת מן המפרסם אופן התנהלות שניתן לתארו בהכללה כסביר והוגן.

בפסק הדין שניתן בע"א ד"יין, הצביע כב' השופט פוגלמן על רשימה לא סגורה של מבחנים, בהם יכול בית המשפט להיעזר בהכרעה האם נהג המפרסם בהתאם לאמת המידה של "עיתונות אחראית" (פסקאות 29-30 לחוות דעתו). מבחנים אלו אומצו גם ע"י כב' הנשיא בדימוס גרוניס בפסק דינו במסגרת הדיון הנוסף, שם נקבע כי מבחנים אלו אף עולים מן ההוראות שנקבעו בסעיפים 16-17 לחוק.

כך, נקבע כי חובתו של המפרסם לאמת את העובדות טרם הפרסום ולהסתמך על מקורות מהימנים ורציניים, היא חלק מן האמצעים הסבירים שמצופה ממפרסם לנקוט טרם הפרסום כדי לוודא את אמיתותו.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249-11 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236-12 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500-12 דמול נ' יצחק ואח'

כך גם באשר לחובתו של המפרסם לקבל את התייחסותו של הנפגע הפוטנציאלי מן הפרסום, הדרושה לא רק משיקולי הגינות אלא גם לשם ביסוס המידע. בדנ"א דיין הדגיש כב' הנשיא גרוניס כי לטעמו, אחת האינדיקציות החשובות למילוי אמת המידה של עיתונאות אחראית היא פנייה מוקדמת של המפרסם למושא הפרסום ומתן הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום.

לצד הדרישות המתמקדות בהתנהלות המפרסם, כולל סטנדרט העיתונאות האחראית גם דרישות הנוגעות לפרסום עצמו. באופן כללי נקבע, כי יש להראות שהפרסום "לא חרג מתחום הסביר" בהתחשב במהות החובה לפרסם והיקפה (בזיקה לסעיף 16(א) לחוק). בדומה, אין זה ראוי כי עוצמת הפגיעה הנובעת מן הפרסום תעלה על הנדרש לצורך קיום חובת הפרסום (השוו סעיף 16(ב)(3) לחוק). נפסק, שעל המפרסם לדייק בתיאור העובדות ולשקפן באופן הוגן ומאוזן, כפי שנקבע בפסיקה בעניין תום הלב שבסעיף 15 לחוק.

89. לאור אמות מידה אלו, יש לבחון את הפרסומים מושא התביעה.

קיומם של חשדות לשחיתות אישי ציבור מהווה בוודאי נושא בעל עניין ציבורי משמעותי, וקיימת חשיבות ואינטרס ציבורי מובהק, כי מידע מהימן בעניינים אלו יובא לידיעת הציבור. לפיכך, ככל שהגיע מידע בעניין זה לנתבעים, שהם עיתונאים, המגדירים עצמם כעיתונאים חוקרים – הרי שעקרונית ניתן לקבוע כי קיימת חובה עיתונאית לפרסומם.

כעת יש לבחון, אם עומדים הפרסומים בדרישות תום הלב כפי שנקבעו בפסיקה.

90. כפי שנוכר לעיל, אחת מאמות המידה שנקבעו היא כי על המפרסם להסתמך על מקורות רציניים ומהימנים. במקרה הנדון, הנתבע לא פירט בתצהירו – מעבר להצהרות בעלמא – מהם המקורות עליהם הסתמך ואילו בדיקות ערך על מנת לבחון ולבסס את הטענות שהעלה בפרסומים ביחס לנתבע. הנתבע לא צירף לתצהירו ולו מסמך אחד עליו נטען כי ביסס את הפרסומים בזמן אמת, וכל הראיות והמסמכים אליהם הפנו הנתבעים בתצהיריהם ובמהלך הדיון, אינם (או למצער לא נטען כי היו) מסמכים שהיו בידיהם עובר לפרסום, אלא נודעו להם בדיעבד. ודוק. אין ענייננו כאן בהגנת אמת הפרסום, אותה ניתן להוכיח באמצעות ראיות שהתקבלו בדיעבד. אלא, שהשאלה היא על מה ביססו הנתבעים את הפרסום בעת שבצעו אותו, והאם ניתן לראות את המקורות עליהם הסתמכו כמקורות רציניים ומהימנים.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

אכן, כפי שקבעתי בהחלטתי מיום 25.7.2017, הנתבעים רשאים להגן על חסיון מקורותיהם, אך בצד זאת, אין לכחד כי משמעות הדבר עלולה להיות כי לא יעלה בידי הנתבעים לבסס את ההגנות שלהתקיימותן הם טוענים. זהו הפער שעלול להתקיים, כפי שהטעים כב' הנשיא בדימוס גרוניס, בין "האמת העובדתית" ל"אמת המשפטית". ודוק. לא מן הנמנע – ובזאת איני קובעת מסמרות - כי ניתן יהיה, בנסיבות מתאימות, לבסס הגנת עיתונאות אחראית אף ללא חשיפה מלאה של המקורות העיתונאיים, אך לצורך כך על העיתונאי להוכיח כי המקור עליו הסתמך היה רציני, כי הצליב בין מספר מקורות או ערך בדיקות על מנת לוודא כי הם מבוססים, וכיוצ"ב. מכיוון שהנתבע בענייננו לא פירט דבר בסוגיות אלו, וכפי שיפורט להלן אף לא נתן לתובע הזדמנות נאותה להגיב לפרסום - הרי שאין מנוס מן המסקנה, כי לא עלה בידו לבסס את התנאים להתקיימות ההגנה.

91. בענייננו, אין חולק כי הנתבע לא פנה אל התובע טרם הפרסומים לקבלת תגובתו (כפי שהודה הנתבע עצמו בדיון בבקשה לסעד זמני, עמ' 3 לפרוטוקול, ש' 29-30), ולא הייתה לתובע כל הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לדברים. בפרסום השלישי נכתב בלקוניות כי התובע מכחיש את כל המיוחס לו, אך זאת נכתב מבלי שנעשתה פנייה לתובע, ומכל מקום ברי כי אין לראות בכך משום עמידה בחובה להביא באופן הוגן וסביר את גרסתו (השוו: עא (י-ם) 3386-10-19 שרת התרבות והספורט - ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ (2.8.2020), בפסקאות 44-40 לפסק הדין). בהקשר זה יוזכר, כי הנתבעים אף לא ציינו בפרסומים השני והשלישי כי התובע הגיש נגדם תביעת דיבה בגין הפרסומים הקודמים.

כאמור, חובתו של המפרסם לאמת את העובדות טרם הפרסום היא חלק מן האמצעים הסבירים שמצופה ממפרסם לנקוט טרם הפרסום כדי לוודא את אמיתותו, ואם לא עשה כן, חזקה כי עשה את הפרסום שלא בתום לב (השוו סעיף 16(ב)(2) לחוק וסעיף 17 לחוק). כפי שהוטעם בהלכת דיין, החובה ליתן לנפגע הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום, הדרושה לא רק משיקולי הגינות אלא גם לשם ביסוס המידע, מהווה את אחת האינדיקציות החשובות למילוי אמת המידה של עיתונאות אחראית.

92. אף בכל הנוגע לתוכן הפרסומים, אין הפרסומים שבוצעו עומדים באמות המידה שנקבעו בפסיקה לתחולת ההגנה.

מבחינת טון הפרסום וסגנונו (השוו: פסק דינו של כב' השופט פוגלמן בע"א דיין בפסקה 29), גם אם ניתן היה לטעון כי הפרסום הראשון היה מסוייג ומידתי, הרי שבפרסום השני והשלישי נקטו

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

הנתבעים לשון חד משמעית, חורצת דין. הנתבעים ניסחו את מסקנותיהם כעובדות מוגמרות, וההצגה רחוקה מלהיות הוגנת ומאוזנת, אלא מוטה באופן ברור ובוטה לחובת התובע, לעיתים ללא הצדקה כלל. דוגמא לכך ניתן לראות בפרסומים השני והשלישי, לרבות בכותרותיהם, בהם ניתן להיווכח בפער הברור בין העובדות שנקבעו בפסק הבורר ביחס לאי העדת התובע, לבין האופן שבו הוצגו הדברים בפרסום, במסגרתו הוצגו טענות החברות בהליך הבוררות כאילו הן נקבעו בפסק הבורר, והוספו אמירות וקביעות נחרצות שלא הופיעו כלל בפסק הבורר (אזכיר, רק לשם הדוגמא, ועל קצה המזלג (ההדגשות אינן במקור): "עו"ד יובל דמול... פעל בצעד מתוכנן ומכוון, ונוכח יחסי שוחד שקיים עם כמה גורמים, למכירת הליך בוררות לקבוצת מילומור-לנדקו שבשליטת פרדי רובינסון"; "פעל באופן מושחת ומופקר ותוך ניגודי עניינים", "עמד עו"ד דמול במזימתו: להימנע ממסירת עדות ובכך למנוע הצפת האמת בפני הבורר אורי גורן"; "עו"ד דמול נמנע באופן זדוני מזימונו העצמי למתן עדות", ועוד).

93. כאמור, בפרסומים השני והשלישי, שפורסמו לאחר הגשת כתב התביעה בנוגע לפרסום הראשון, הטון והסגנון כנגד התובע הפך נחרץ ובוטה יותר והוא הנושא המרכזי של הפרסום. אכן, הפרסום השני נעשה בסמוך לאחר שפורסם פסק הבורר, ובהתייחס אליו, ובהחלט ניתן לומר כי פסק הבורר – לרבות התייחסותו לתובע והתנהלותו – הם עניינים ראויים לסיקור ואף לסיקור ביקורתי. ואולם, כמפורט לעיל, התיאור המובא בפרסום לדברים שנקבעו לכאורה בפסק הבורר הוא תיאור מגמתי, החוטא לחובה העיתונאית להצגה מאוזנת והוגנת את הדברים, ובנוסף לכך, נקבעו בו קביעות נחרצות בעניין המניעים הפסולים שלכאורה עמדו בבסיס התנהלות התובע בהליך הבוררות ללא ביסוס. הפרסום השלישי פורסם כשבועיים לאחר מכן ובעיצומו של הדיון בבקשה שהגיש התובע לסעד זמני בעניין הפרסום השני. יוער, (והדבר רלוונטי לעניין בחינת חיוניות החלק הפוגעני כפי שנקבע ע"י כב' השופט פוגלמן בפסק הדין בע"א דיין) כי ניתן להטיל ספק בדבר הערך החדשותי או העיתונאי בפרסום השלישי, אשר אין בו חידוש לעומת הפרסום השני, אלא רק חזרה נוספת, מודגשת ומוקצנת, על הדברים האמורים בו.

94. כפי שכבר הדגשתי לעיל, האמירות שפורסמו ע"י הנתבעים ביחס לתובע הן קיצוניות בחומרתן, ודאי בהתחשב בעובדה שמדובר בעורך דין שנשא תפקיד ציבורי, ואשר לו ייחסו הנתבעים מעורבות ביחסי שוחד פליליים וחמורים, התנהלות מושחתת ומופקרת ועוד כיוצ"ב, דברים עליהם חזרו פעמים רבות, בפסקנות ובהדגשה יתירה, ותוך ניסוח ההאשמות כעובדות מוגמרות. בנסיבות אלו, ובהתחשב בכך שכמפורט בהרחבה לעיל, עיקרי הדברים לא הוכחו ולו בדוחק, וכאשר כמפורט לעיל לא ניתנה לתובע אפילו הזדמנות נאותה להגיב לדברים – לא ניתן לראות

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

בפרסומים כדיווח עיתונאי מאוזן והוגן ולא ניתן לקבוע כי לשון הפרסומים ועוצמתם עומדת ביחס סביר לחובה העיתונאית.

95. נוכח מכלול הדברים האמורים, אני סבורה כי הנתבעים לא עמדו בסטנדרט של עיתונות הוגנת ואחראית, ומשכך אין הם חוסים תחת הגנת סעיף 15(2) לחוק.

הגנות סעיף 15(4) ו- סעיף 15(5)

96. הנתבעים טענו גם להתקיימות הגנת תום הלב, מכוח החלופה הקבועה בסעיף 15(4) לחוק, שעניינה הבעת דעה על התנהגותו של מי שממלא תפקיד ציבורי, ובסיכומים נטען גם לתחולת הגנת סעיף 15(5) שעניינה הבעת דעה על התנהלות מי שנטל חלק בהליך משפטי.

בכל הנוגע לפרסום הראשון, ייתכן שהפרסום יכול היה לחסות תחת הגנה זו, אלא שהעובדות המפורטות בפרסום (לרבות העובדה שהתנהלה חקירה סמויה ומה היקפה ותוכנה וכן העובדות המבססות את הטענה לקיומו של ניגוד עניינים בייצוג המועצה ע"י התובע במסגרת הליך הבוררות) – לא הוכחו, ולפיכך אין הדעה שהובעה במסגרתו מוגנת.

בכל הנוגע לפרסומים השני והשלישי, אני סבורה כי אין כל מקום לתחולת ההגנה, וזאת הן מן הטעם שהפרסום כלל לא נוסח כהבעת דעה אלא כקביעת עובדות נחרצות; והן מן הטעם שנוסחו של הפרסום חרג בהרבה מן הסביר.

97. כפי שנפסק, פרסום המבקש לחסות תחת הגנת תום הלב שעניינה הבעת דעה, חייבת להיות בו הפרדה ברורה בין העובדות שעליהן הוא מבוסס ובין דעתו של הכותב, אותה הוא מבקש להסיק מאותן עובדות, וכמובן שעל העובדות להיות נכונות.

ההלכה בעניין זה נקבעה כבר בד"נ 9/77 **חברת החשמל לישראל בע"מ נ' הוצאת עתון "הארץ" בע"מ**, פ"ד לב(3), 337, ומאז חזרה ונשנתה במספר רב של פסקי דין:

"לדעתי חייבת להיות בכל פרסום, המבקש לחסות בצל כנפי סעיף 15(4), הפרדה ברורה בין תיאור העובדות ובין הבעת הדעה על אותן עובדות. עצם הערבוב בין שני מרכיבים אלה עלול לערפל את הכתוב ולאפשר "הגנבת"

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

עובדות בלתי-נכונות משמיצות אל תוך הבעת הדעה. הכותב חייב לציין על איזה עובדות הוא מסתמך - ואלה חייבות להיות נכונות (פרט לפרטי-לוואי שאין בהם פגיעה של ממש), ומשציין את העובדות, מותר לו להסיק מהן את מסקנותיו בדרך הבעת דעה עליהן, אך בתנאי שהוא מבהיר ומבדיל בין עובדה ובין מסקנה"

(וראו גם ע"א 323/98 שרון נ' בנזימן ואח', פ"ד נו(3), 245, שם נקבע, בין היתר, כי "ככלל, יכול פרסום להיחשב כהבעת דעה, אם דברי המפרסם נוסחו בו כהבעת דעה, אם צויינו על ידי עובדות האמת שעליהן סמך את דעתו, אם הקפיד להבחין בין העובדות לבין דעתו ואם קיימת זיקה סבירה בין עובדות האמת לבין הדעה שגיבש על יסודן"; וכן ראו תא (מחוזי ים) 1624/99 דן תיכון נ' צבא ההגנה לישראל – יחידת גלי צה"ל ואח' (4.9.03), שם הטעים כב' השופט זילברטל, כי "האבחנה בין עובדה לדעה תיעשה על פי 'הרושם הכללי שיוצר מירקם הכתבה בעיני הקורא הסביר', כאשר ההנחה היא שהקורא הסביר אינו 'מנתח ניתוח מדויק של כל אימרה ואימרה'. אותו רושם כללי יוצר אצל הקורא הסביר עקב ניסוחה של האימרה, מקומה בפרסום כולו ומבנה הפרסום בכללותו").

98. בענייננו, הנתבעים לא הציגו את הכתוב בפרסומים כהבעת דעה המבוססת על עובדות, אלא כעובדות נחרצות, אשר לא הוכחה אמיתותן.

בכל הנוגע לפרסום הראשון, הוצגה מעורבותו של התובע ביחסי שחיתות ושוחד כממצא עובדתי שנקבע במסגרת חקירה סמויה, כאשר כזאת לא הוכח. בכל הנוגע למעורבות התובע בהליך הבוררות והמניע הפסול שעמד לכאורה בבסיס ייצוגו את המועצה, הוצגו הדברים כעובדות ולא כהבעת דעה.

הדברים חמורים יותר בנוגע לפרסומים השני והשלישי, שם לא נערכה כל הבחנה בין העובדות שנקבעו בפסק הבורר ותוספותיו של הנתבע, כך שניתן להבין מהפרסום כאילו הדברים החמורים שיוחסו לתובע בהם נקבעו ככאלה בפסק הבורר. גם כאשר נוסחו הדברים לכאורה כמציגים את טיעוני החברות, הוצג כאילו טיעונים אלו אומצו במלואם ע"י הבורר כאשר לא כך היה.

מעבר לכך, כאמור, גם אילו ניתן היה לפרש את הדברים הקשים המובאים בפרסומים כהבעת דעה של הנתבע, סבורני כי לא יכולים היו לחסות תחת הגנת תום הלב, בשל הקיצוניות היתירה בה נוסחו הדברים. כידוע "על תום ליבו של המפרסם או על העדרו ניתן ללמוד גם מהפרסום עצמו...

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 16-11-23249-11 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-43236-12 דמול נ' יצחק ואח'

ת"א 16-12-16500 דמול נ' יצחק ואח'

ניסוח בוטה ומעליב בצורה בלתי סבירה עשוי להעיד על העדר תום לבו של המפרסם ואף לגרום לכך שלא תעמוד לו החזקה שעשה את הפרסום בתום לב" (אורי שנהר דיני לשון הרע 264 (1997); וראו גם: עא 809/89 לוטפי משעור נ' אמיל חביבי מז(1)1 (1992); ע"א 5653/98 פלוס נ' חלוץ פ"ד נה(5) 865 (2001)).

במקרה הנדון אני סבורה כי הלשון הנחרצת והחרפה בה השתמשו הנתבעים בניסוח ההאשמות הקשות שהטיחו בתובע, מבלי שהונח בסיס לדברים, יש בה כדי להוביל למסקנה כי אין הפרסומים חוסים תחת הגנת תום הלב.

סיכום

99. סוף דבר – אני קובעת כי הפרסומים, למעט לעניין הפרסומים כמפורט בסעיף 82 לעיל, עולים כדי לשון הרע ולא מתקיימות לגביהם ההגנות הקבועות בחוק.

הנתבעים ישלמו לתובע הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסכום כולל של 25,000 ₪.

אעיר, כי בהתחשב בהיקפו של הדיון שהתנהל בשאלת האחריות, לרבות מספר הדיונים שהתקיימו והיקפם, והכמות החריגה של הבקשות וכתבי הטענות שהוגשו, בעיקר מטעם הנתבעים – היה מקום לחייב את הנתבעים בהוצאות ושכר טרחה בסכום גבוה יותר. עם זאת, בהתחשב בהתנהלותו של התובע בניהול ההליך, ובפרט בכך שחרף התראות חוזרות ונשנות, הוסיף וכלל בטיעוניו בכתב ובעל פה השתלחויות חסרות רסן בנתבעים שלא לצורך וחלקן ללא בסיס – מצאתי לפסוק הוצאות בשיעור מתון.

החלטה נפרדת תינתן לגבי המשך ההליך בנוגע לפסיקת שיעור הפיצוי.

ניתנה היום, ה' תשרי תשפ"א, 23 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

כרמית בן אליעזר, שופטת

